

Oglasi, pripisane itd. ...

Novici za predbroju, oglašje itd. ...

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napisie „Reklamacija“.

Čekovnog računa br. 247-849. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve poltvori.“ Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Josip Hain. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12).

Izlazi svakog četvrtka o pedac.

Netisakani dopisi se ne vraćaju nepodpisani ne tiskaju, a nefrankirani ne primaju. Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake na godinu ili K 5, odn. K. 2-50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h, zaostali 20 h, koli u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u „Tiskari J. Krmpotić i dr.“ (Via Sissano), kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplate.

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 20. novembra 1903.

Koerber govori kod otvorenja svagoga zasjedanja. Obično su mu Njemci povladjivali. Ovaj put, dne 17. t. m., nisu. Pače su sami oni postavili predlog, da se razprava o izjavah Koerberovih otvori. Poyod tomu su njake riječi Koerberove, po kojih Njemci su sudili, da je Koerber možda nešto obećao Čehom glede česke univerze u Moravskoj. Drugi uzrok su Koerberove izjave obzirno na vojsku i nagodu. Njemcem nije do jedinstvenosti vojske kao takve ili do jakosti monarhije, njim je glavno i jedino: njemaštvo. Oni se kažu protivnici Koerberu, jer je dopustio, da se je valjanost njemačkoga jezika u jednom dielu vojske umanjila. Za to su i njemačke novine od sriede na njega zarezile. Došao je pak glas iz Budimpešte, kako je na Koerbera napao novi magjarski ministar-predsjednik Stjepan Tisa. Iz riječi ovoga viditi je, kako se u Budapešti omalovažuje i Koerbera, i ovu polu monarhije. Sad udariše Njemci odmah u druge gusle. Četvrtak već novine drugače pišu nego li su pisali u sriedu. Predstavnici njemačkih stranaka, koji su se u sriedu pogovarali kako će udariti proti Koerberu, idu četvrtak Koerberu, da se s njim dogovore kako da postupaju. Vidi se kako su jedno — Koerber i Njemci. Česki, slovenski, hrvatski, rusinski zastupnici već su danas s Koerberom obračunali. Oni se mogu samo veseliti, kad ga drugi ruže, napadaju, omalovažuju, a mogu se veseliti i tomu ako su Magjari dobili jezikovnih prava u vojsci, jer njim se mogu i oni nadati. On je Njemcem u vreći, a tim pravi neprijatelj Slavenom. I u poljskom klubu jaka je struja proti njemu.

Svi klubovi držali su sriedu i četvrtak sjednice, svi razpravljali o govorih Koerbera i Tise. Svi imenovali svoje govornike za razpravu o Koerberovu govoru. Do zadnjega hipa ipak nisu znali, hoće li se moći voditi ta razprava; neće li njoj stati na put Česi sa presnim predlozi. Nisu stavihi, kako se vidi iz sliedećega.

U današnjoj sjednici, čim su se pročitali podnesci, oglašio se je za riet ministar-predsjednik Koerber. Ustao je da odgovori na interpelaciju, koja bijaše odgovor podnesci pročitana a koju su nanj upravih načelnici njemačkih stranaka: liberalne, velikoga posjeda, pučke, antisemitske i katoličke. Interpalacija njihova i odgovor Koerberov vrte se oko govora ugarskoga ministra-predsjednika Tise. To oboje bijaše stalno već dan prije dogovoreno izmed načelnika ovih stranaka i izmed Koerbera. Ovaj je priznao da je austrijska vlada u vojničkim stvarih popustala, pak dodao da dulje nije mogla nit neće. Držati će se zakona, koj daje njij isto toliko vlasti koliko i ugarskoj. Naše, to je, austrijsko-njemačko pravo, branih ćemo i nikad ga napustih. Kao zadnji vojnih svojih zastavi, tako ćemo mi ostati vjerni svojemu zakonu i pravu. Ako dođe vrijeme, da se međusobno zovemo udjancini, nek se nežabovrvi da je tu riet prvi rabio ugarski ministar-predsjednik. Tako se je Koerber razjunacio — riaznihi.

Manogi, naročito Njemci povladjivali su burno govoru Koerberovu. Radikalni Česi rugali su mu se, i klicali mu da je ipak popustio, a što je još branio, to je samo za Njemce. Stranski je prosvjedovao, što nije odgovorio na njegovu interpelaciju u istom predmetu, dakako naperen proti Koerberu i njegovoj vladavini.

Iza toga, pošto su Česi zapostavili prešne predloge, prešlo se je u razpravu o govoru Koerberovu od 17. t. m., gdje se je dakako doticalo i današnjega.

Prvi je govorio Čeh dr. Herold. Krasan svoj govor je zaključio tim da neće biti dobra za monarhiju, dok se svim narodom u njoj neda prava, dok kruna nesklopi mira s narodi, što se nemože dok je Koerber na vladi.

Njemački veleposjednik Baernreuther htjeo bi bar pomije medju narodi „Austrije“, da bude parlament „jak“ proti Ugarskoj. Onako kao i Koerber: nek se narodi slože s Njemci, i nek podupiru njemačku vladu, koja jih na sve načine zatire.

Radikalni Čeh Zazworka raduje se što su Magjari dobili svojih prava u vojsci. Htjeo bi da jih dobiju i drugi narodi. Govori ostro proti germanizaciji, sa vojskom i sa vladavinom Koerberovom.

Wolf nevidi neprijatelja nego u Česih, te je proti svakoj pravici, koja bi njim se imalo dati.

Socijalista Eckenburger veit da je nagoda izmed Austrije i Ugarske prosta laž. Nagoda postoji samo izmed kruna i Magjara, a računata na nju plaćaju austrijski i nemagjarski narodi u Ugarskoj. Valja se razdicih. Laž je takodjer, veli govornik, proglas iz Chlopy. S njim su Koerber i kruna i Austriji učinili „šiasco“. U cijeloj monarhiji vlada metež, a tomu metežu može se učiniti kraj jedino tim, da se uvede sveobće izravno izborno pravo.

Antisemita Scheicher nije načelno proti nagodi, al neće da Austrija nosi žrtva za Ugarsku. Udaru proti Magjarskoj vladi radi pritiska na narodnosti. Ina pravo. Al ne vidi ili neće da vidi kako austrijska vlada tlači narodnosti.

Iza toga je razprava pretrgnuta, i nadaljevati će se utarak. Medju govornicih zabilježeni su i Slovenac dr. Ploj i Hrvat Borčić.

Od pročitanih interpelacija donasamo dvie što jih postavio naš zastupnik.

Upit zast. Spincića: drugova na njegovu preuzvišenost gospodina ministra hogoštovja i nastave.

Pokojni odvjetnik u Zagrebu Anton Sučić, rodom iz Dobrinja na otoku Krku u Istri, ostavio je znatnu zakladu: za ućeće se mladice njegovoga roda.

Pošto su prvi koraci za oživotvorenje odnosno volje plemenitoga zakladatelja bili učinjeni kod c. kr. vlade već godine 1898., te je otdat prošlo punih pet godina;

pošto bijaše želja zakladatelja, da se njegova volja čim prije oživotvori;

pošto su oni roditelji — sve siromašni ljudi — kojih djeca imadu pravo na uživanje stipendija, i kojim bijahu sa strane oblasti obećane podpore iz zaklade, dok se istu ne posve uredi; svojju djecu zbilja poslali u školu, te se, u očekivanju na stipendije odnosno podpore, zadužili i u obće finacijalno up opastili;

i pošto nisu dosad dobili nit stipendiju nit podpору, upravljaju podpisani ne njegovu preuzvišenost gospodina ministra za hogoštovje i nastavu upit:

1. S kojih razloga nije još rieszeno presno pitanje zaklade pok. Antona Sučića za ućeće se mladice njegovoga roda?

2. Je li Vaša Preuzvišenost voljna poduzeti bezodvlačno shodna, e da za rečeno pitanje stipendija čim prije riezih, te da ubogi rođjaci zakladatelja dođu do njih pripadajućih stipendija odnosno podpora?

Isti zast. Spincić postavio je drugu interpelaciju, i to na ministra domobranstva. U njoj kaže, da vojnički tereti zadjevaju više primorsko stanovništvo nego li stanovništvo ostalih pokrajina. Jer vojnici primorskih zemalja moradu služiti jednu godinu više nego li drugi. Kaže nadalje, da se pomanjkanje najboljih radnih sila kroz pune četiri godine u slabih gospodarskih odnošajih Istre i Dalmacije sve teže čuti. On kaže konačno, da se obično, a tako ni ove godine, neodpušćamomaka od mora kući niti poslie punih četirih godina službe, već se jih drži i oktobar i novembar; te pita ministra domobranstva, da li je voljan uređiti shodna kod odlučujućih čimbenika, da se morari — vojnici odmah 1. oktobra, poslie 4 godina službe odpušćaju iz službe?

Ravnopravnost.

§ 103. kaznenog postupnika glasi: „Ako svjedok nije vjest sudbenom jeziku, moći će se izpitati bez tumača samo onda, ako sudac i voditelj zapisnika njegov jezik poznadu, ako ustreba, imat će se spisom priklopiti ovjerovljeni prevod sapisnika u jeziku sudbenom.“

Izvan tog slučaja ima se svjedok izpitati pomoću zakleta tumača i ina se saslušati u jeziku, u kojem se svjedok izpituje i u prevodu u jeziku sudbenom izvršiti u zapisnik. Tumač može ujedno voditi zapisnik.“

U smislu § 198 k. p. postupa se na isti način i za slučaj, ako okrivljeniku nije sudbeni jezik poznat.

Patujući pred nekoliko dana iz Pule u Rovinj, govorio sam sa seljakom rovinjske okolice, koji je uprav onog dana bio saslušan kao svjedok kod okružnog sudista u Rovinju, pa evo kako se gore navedene ustanove rabe:

Svjedoku, nije poznat nego hrvatski jezik, pozivniku je dobio u talijanskom jeziku, dakako, posve izkvarenim imenom, pa nerazumec o čemu se radi; molio je dostavljati, sudbenog poslužnika, da mu raztumači, i tako saznao je za stvar i dan, kojeg je pozvan. Došav pred sudca iztražitelja, ovaj ga nerazumi, a još manje voditelj zapisnika. Dakle slučaj ustanove § 103. stavka 2. kaznenog postupka? Svjedok hje odpravljen iz sobe, dok se je tražilo g. tumača u sobi, tako je tvrdio svjedok, bivšeg bačvara, kašnje trgovca drva za gorivo.

Sudac iztražitelj govorio je talijanski sa tumačem, ovaj pokvarenim, teško razumljivim dijalektom sa svjedokom, a kašnje služovnice tumač sa sudcem talijanski, dok je napokon sudac voditelja zapisnika talijanski diktirao, a ovaj na koncu konca zapisnik talijanski napisao.

Ovaj zapisnik bio je svjedoku predložen za podpis i podpisao ga, premda nije znao što podpisuje, i tako je svršilo dugotrajno izpitivanje svjedoka.

Pitamo sada; gdje je, kako navedeni § kaže, saslušaj u jeziku u kojem se svjedok izpituje i gdje je prevod u jeziku sudbenom, odnosno vođenje zapisnika po tumaču?

Pitamo nadalje, kako se može za razprave takvim protuzakonitnim zapisnikom zadovoljiti sudbeni dvor, i kako se takve

nezakonitosti mogu trpiti baš kod okružnog sudista, dakle pred nosom onog ili onih, koji bi morali nad vršenjem zakona bditi?

Pitamo jošte, da li se je, ako je tumač, u istinu bačvar i usljed toga vjestihji šestilu nego peru, postupalo kod imenovanja tumača u smislu dvorskog dekreta 22. prosinca 1835. br. 109 i minist. naredbe 12. lipnja 1897. br. 24.?

Ne postoji li naredba, da se kao tumače ima po mogućnosti rabiti prikladne sudbene činovnike? (Minist. naredbom od 29. studena 1853. br. 20.064.)

U smislu minist. naredbe 6. siečnja 1874. br. 17.063, još danas vriede ustanove minist. naredbe 29. kolovoza 1850. br. 11.412, koja glasi: „ako usljed javnog oglasa ne može se naći tumača, koji bi inostrani jezik znao i pisati, onda s a m o ima se zapisnik u jeziku sudbenom voditi, ali uvijek i u zapisnik uvrstiti, da se je to dogodilo radi pomanjkanja tumača, vjesta pisanju!“

Te ustanove nisu valjda poznate u Rovinju, pa bilo bi umjestno, da se nadaljeva oblast pobrine i sjeli određene sudbene na one ustanove, kao i na ustanovu § 18. minist. naredbe 19. studena 1873. broj 162.

Riba od glave... ne miriši, kaže poslovica, pa radi toga nije čudo, da se i kod nekotih kotarskih sudova u okružju rovinjskom baš onako postupa kao i u Rovinju samom!

Sve gornje ustanove vriede za slučaj, ako svjedok ili okrivljenik nije sudbenom jeziku vjest, dakle ako se radi o inostranom jeziku. U Istri se pak one ustanove niti onda ne rabe, kad se izpitavaju svjedoci ili okrivljenici hrvatske narodnosti, premda u velike pretežni dio pučanstva rabi samo i jedino hrvatski jezik, koji po tomu nije inostran!

To vam je ona po ministru pravosudja toliko razvikana ravnopravnost sviju narodnosti u Austriji!

Pojedini slučajevi nisu meni znani, reći će ministar pravosudja, ali kako mi je prijatelj činovnik kazao, netreba ministru, hoće li se o stvari osvjedočiti, niti da se iz Beča potruđi, niti da zahtjeva izvješće od sudbenih oblasti, dostatno je, da dađe pregledati godišnje račune kaznenog odjela rovinjskog sudista, pa će viditi, koliko se u gornju svrhu plaća onakovom tumaču godimice, dapače skoro svakog dana u godini.

Politički pregled.

U Puli, dne 18. novembra 1903.

Austro-Ugarska.

U nedjelju u jutro primilo je Njeg. Vel. u auzijenciju ministra rata Pitreicha, a za njim zajedničkog ministra financija i konačno mađjarskog ministra-predsjednika grofa Tiszu. Ovaj posljednji izvjestio je vladara o položaju u Ugarskoj i valjda o sporu, što je nastao izmedju njega i anstrijskog ministra-predsjednika dra. Koerbera zbog poznatih izjava koli u mađjarskom saboru, toli u carevinskom

vieću, o pitanju vojnih povlastica, koje je vladar obećao mađarskoj vladi. Kasnije vieću je ugarski ministar-predsjednik sa ministrom izvanjskih posala grofom Goluhovskim i sa zajedničkim ministrom rata.

Istoga dana imao je poljski klub carevinskoga vieća sjednicu, u kojoj su izabrani u parlamentarno povjerenstvo slični članovi kluba: vitez Abrahamović, grof Wodzevski, vitez Ceyakovski, Zwierzina i Postor. Za tim se je razpravljalo o pitanju vojnog činovnika Šillera, koji je bio odsuđen na više godina tamnice i na gubitak svoje časti, jer je navodno ukrao nacerte o mobilizaciji vojske. Pošto je on veći dio kazne pretrpio, našao se pravi krivac te kradnje, po čemu je Štiller odmah pušten na slobodu uz pridržanje svoje časti. U toj sjednici izvjestili su zastupnici Popowski i Szajer, da je Štiller pod sadašnjim ministrom rata opet izgubio svoju čast. Tim povodom razvila se je u klubu vrlo žestoka razprava, u kojoj su Šillera uzpoštđivali s poznatim francuskim izdajnikom Dreyfusom. Predsjednik kluba vitez Jaworski stavio je predlog, da se u poslu Šillera stavi interpellacija na vladu i u carevinskom vieću i u delegacijah. Ovaj predlog prihvatise jednoglasi.

U njemačkom Brodu u Českoj preminuo je opršastoga čedna podpredsjednik česka za kluba na carevinskom vieću i jedan od prvaka mlade česke stranke t. j. dr. Brzorad, koji je igrao zadnjih desetak godina važnu ulogu u zastupstvu česka naroda. Kod spirova sakupise se njegovi drugovi iz mnogobrojne prijatelje i štovatelje a nadgrobno slovo izrekao mu je zastupnik na carevinskom vieću dr. Stransky.

Českim listovom pišu iz Beča, da su iz mađarskih političkih krugova stigli u Beč glasovi, da je u mađarskom saboru osjegan izbor delegata tako, da bi se mogle sastati delegacije oko 15. decembra o. g. Kako je već bilo do sada javljeno, buduće se neće moći riješiti zajednički proračun zbog božićnih blagdana do nove godine, to će biti prvi posao delegacijah, da zatraže privremeni proračun. Još se pravo ne zna kad bi se mogle sastati delegacije opet poslije nove godine.

U mađarskom saboru pripravlja se vladina stranka na odlučnu borbu proti obstrukcionistom. U tu svrhu, da će se držati dnevno po dvie sjednice, a moguće da će biti i sabor odgođen. Ministar-predsjednik grof Tiza iznio je u sjednici od 23. o. m. predlog, da se izbor u delegacije što prije obnovi, jer da će biti ručno pismo za sazov delegacija za dne 15. decembra, za koji dan objavljeno.

U Hrvatskoj sazivlje stranka prava marljivo financije skupštine, na kojih se razpravlja o javne samostalnosti kraljevine i o inih pitanjih, zasjecajućih u javni život Hrvatske. Takva skupština bijaše nedavno na Sušaku a u nedjelju u Bakru, gdje bijaše prihvaćeno šest resolućijah tiućih se odnošaja u banovini.

Srbija.

Ovih dana pronio se glas, da je bio kralj Petar udaren od kapi usljed neprestanog uzrujavanja. Vest se ta nije potvrdilo ali nebi bilo čudo kad bi kralj i u doševnom pogledu klonuo radi neprestanog komešanja stranaka i neobičnih događaja u kraljevini.

Urednik novoga biogradska lista »Ogledalo« Pero Todorović pobjegao je ovih dana iz Biograda preko granice u Zemun. Redarstvena oblast zaplenila je u zadnje doba više puta taj njegov list, a sud ga je tužio radi uvrede Veličenstva. Todorović je naime u svojem listu odsudijavao umorstvo kralja Aleksandra i kraljice Drage te napao žestoko sadašnju vladavinu. Bjegom se je za sada spasio od sudbenog progona.

Bugarska.

Ovih dana obdržavalo se u Carigradu ministarsko vieće, koje je razpravljalo o

fom kako da se zadovolji Austro-Ugarskoj i Rusiji u pitanju reformah u Macedoniji i u ostalih turskih pokrajina. Sto se nije već do sada odgovorilo na notu spomenutih velevladstih radi reformah, izpričavaju se u Carigradu time, što je bio tobož Sultan lahko bolestan. Zbog tih reformah imao bi odstupiti turski ministar izvanjskih posala. kojemu se priprava, da nije kadar steći sniženja i olakšica u pogledu zahtjevanih reformah. Ono zavlačenje sa provedenjem zahtjevanih reformah dokazuje opet jednom, kako se turska nerado podvrgava nalogom velevladstih i to sve dotle, dok njoj nezaprjeti neposredna pobjeba. Mi dvojimo i sada o tom, da će ona s licpa il dobre volje provesti reforme onako, kako to od nje zahtjevaju velevladstih. Bude li konačno prisiljena, da nešto provede, učiniti će to tako, da nebudu ni vlasti ni kršćani, koji već nemogu, da dulje podnose itezinog zuluma.

Italija.

Talijanski krajevski supruzi vratili su se prekjučer iz Englezke, gdje bijahu kroz tri dana gosti engleske krajevske obitelji. Na pozdrav londonskog načelnika odgovorio je kralj Viktor Emanuel, da se zahvaljuje srdačno pucanstvu glavnoga grada na sjajnom dočeku. Iskreno prijateljstvo — reče kralj — postoji od davnine izmedju obiju zemalja. Bila su burna vremena, kad je moj uzvišeni djed pred 50 godina izrekao ondje riječi, koje su zabilježne u zlatnoj knjizi grada Londona. Talijanski je narod tada započeo borbu za svoje jedinstvo i nezavisnost. U ono doba našao je talijanski narod iskrena i čuvstiva ljubavi u Englezkoj, što je stvorilo međusobno povjerenje, koje od srca nikada nije prestalo prizimati dobre odnošaje izmedju obiju zemalja.

Kralja i kraljicu pozdravljao je engleski narod svuda vrlo prijazno i srdačno, a engleski dvor učinio je sve moguće, da bude visokim gostom boravak u Englezkoj što ugodniji.

Ono putovanje kralja Viktora Emanuela u Englezku dovadjaju u savez sa nedavnim putovanjem u Pariz te se odatle zaključuje, da se radi o novom savezu izmedju Italije, Franczeke i Englezke.

Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru

Franina i Jurina.

Jur. Aber vaš makt diser ferluké fon Nepriistransky ?!

Fr. Sajeta! . . . ce je pak to?

Jur. Ce? . . . ovako da su nas citadin varste vrišćali po kameri do Logotenci i bećali do jada s nogami.

Fr. Ja, ja ću mu poveć vaš makt! Najpre pul našega segavoga Vicencića se nazere zavajoni i nagloje kosat do zajac, kih nisu umeli čepat ovoga leta kod kaci de distrucijon e de divertimento, a pokle se kalumaju svi tri na butilji naših gentilnih šlor dotori.

Jur. O ben . . . rza da mi serce behće do radosti, zac almeno informacijuni čaju bit vavek justo i nepristransko.

Fr. Dragi ti . . . ce bambulas . . . to ti

je svejeden kumplot kontra-briznomu seromahu.

Fr. Jurino, odkuda to?

Jur. Baš iz Čukarje.

Fr. Jel tamo ča novega?

Jur. Je, je, obukati da živu a sudci da sude Hrvate po talijansku, zac da nezajnu hrvatski.

Fr. Ma pur se čuje, da će jedan sudac za kega govoriti, da nezna hrvatski, tamo bit za suca inšlatan.

Jur. Tega ne verujem, zac tamo ni Talijani, kako je to i »slavna« naša junta sama priznala.

Fr. Čemo videt?

Fr. Zac se ono ripi Kukuma va tršćanskom »Abrečie« radi cestovnog komitata na Volovskem?

Jur. Još pitaš, ča neznaš, da bi bil on rad bit prezident?

Fr. Dragi ti, baš je ono za njega kako rog za tovara.

Jur. Ti nemoreš od manje, da nespomeniš rogi kada ti pridu na misal one peršoni.

Fr. A na, ja nisam temu kriv.

Pogled po Primorju.

Pazinski kotar:

„Sokol“ u Pazinu obdržavati će dne 28. tek. mj. o 6 sata z. p. svoju ustanovnu skupštinu. Privremeni je odbor jurve izhodio vladinu privolu na osnovanje društva uz predložena pravila. Polag istih svrha je društvu: njegovanje streljaštva u obće, da se njime po mogućnosti podigne obćenita obranbena spremnost, njegovanje i promicanje tjelovježbe i društenosti, te priredjivanje dozvoljenih zabava i skupnih izleta. Društvena se svrha postizava:

1. vježbama u pucanju, tjelovježbi pojedince i u odjelih, te ovcim javnim streljačkim i gombalačkim svečanostima;
2. poukom u pucanju i u uporabi streljačkog oružja;
3. Priredjivanjem i podupiranjem obće korisnih i patriotskih poduzeća, koja su kadra promicati streljaštvo i njegov ugled, te tjelovježbu;
4. društenim zabavama.

Kako je odatle razvidno, ovomu je društvu namjena zaci u najšire krugove naroda, te združiti u jedno bratstvo bilo okretnu gradsku ili čvrstu seljačku mladež. Djelokrug ovoga društva se ograničuje na pazinski upravni kotar.

Porečki kotar:

Živinski sajam u Bujah. Prošlog utorka obdržavan bijaše u Bujah prvi živinski sajam. Od sada unapred obdržavati će se tamo živinski sajmovi zadnjeg utorka svakog mjeseca.

Nametli cestovog odbora u Bujah. Dne 5. o. m. zaključio je cestovni odbor u Bujah, da će uđariti na čitav sudbeni kotar sliedeće namete za popravak i uzdržtvanje cesta: 19% na sve izravne poreze, izuzev osobni porez; 50% na potrosariju od K 1-70 od svakog hektol. pive, prodane na malo.

Koparski kotar:

Vjenčanje. Dne 15. o. m. vjenčao se je u Gracu g. dr. Ivo Letis, veli rodoljub, novoimenovani liečnik za zdravstveno okružje Buzet-Roč, sa dražestnom gđicom Hermiom Altmanovom, pohrvaćenom Nemicom iz Graza. Čestitamo!

Obćinski izbori u Roču. Prekjučer odpočeše obćinski izbori u Roču sa trećim tielom u kojem je pobjedila naša lista sa 139 proti 57 glasova. Jučer je biralo drugo i prvo tielo, te bijahu izabrani naši predložnici sa 72 proti 37 glasova u drugom tielu, doćim su u prvom pobjedili protivnici sa 26 glasova proti 19 naših. Živili sviestni izbornici!

Iz Buzeta nam pišu: Nakon duže vremena dobili smo ipak liečnika — to n osobu lieč. g. dra. Iva Letis, Opatijca, koji je već prošlog kao vrvstan liečnik i vrl rodoljub u obćini pazinskoj gdje je službovao na sveobće zadovoljstvo te si stekao simpatije obćinstva. Kao što je znao u pazinskom kotaru, tako će sigurno i ovdje u našem okružju nastojati, da bude našem tužnom seljaku ne samo od pomoći u slučaju bolesti, već da će narod liečiti i duševno, podučavajuć ga u svem dobrom i plemenitom! Veseli nas, da smo dobili tu mladu silu u naš krug, preporučamo ga našem obćinstvu u zdravstvenom okružju, neka se navraća k njem po savjet u svakom pogledu. Dobro nam došao.

Voloski kotar:

† Ludovika udova Jelušić, umrla je u Kastvu dne 20. ovog mjeseca i pokopana je tamo na groblju sv. Lucije velikim saučesćem naroda prošlu nedjelju.

Bila je starica od 83 godine. Rodjena je od negda znamenite kuće Vlah, od koje je poteklo u prošlih vjekovih više učenihi ljudi, naročito duhovnika. Njezina braća bili su pokojni kanonik Eugenij i župnik-dekan kastavski Alojzij Vlah prvi i dugogodišnji predsjednik Bratovšćine hrv. ljudi u Istri, sudbeni savjetnik Josip, liečnik dr. Fran. Još joj je brat bio, pokojni Martin Vlah, po domaću »Tinac« (pokračeno od Martinac), posljednji kancelar kastavske gospoštije. Obitelj Vlah bila je u stara vremena plemenita, te su za zlamenje imali ono sedam zviezda, što se zovu »Vlašići.« Od njihovog roda potiče velika stipendijalna zaklada »Vlah-Pekota«, što ju je ustanovila oko 1862. neka Vlah udata Pekota. Ta zaklada biti će sada povećana, što prestaje neki mali dohodak, koji je pokojni pristojao za život. Od svih imena Vlah još su samo dva unuka pok. dra. Franja, sada pastori ljekarnika Cesara Akačića. U dobrim su rukoh. Moć će duže nositi slavu rođa Vlahova.

† Mate Simčić. Iz Klane dobili smo od onoga upravnog vieća obćine sljedeći dopis:

Dne 21. o. m. na 4¹/₂ u jutro, preselio se u vječnost naš nezaboravni blagajnik Mate Simčić u muževnoj dobi od 37 godina, ostavio iza sebe udovicu supругu i devetero neobrsbijene djece.

Pokojnik bijaše u svakom pogledu uzoran i marljiv činovnik i čestit rodoljub, te je sve do posljednjih dana svoga života revno vršio svoju službu i uvijek radio za ugled i dobrobit ove obćine.

Upravno vieće sazvalo je danas izvanrednu sjednicu, da izkaže milom pokojniku u ime čiele obćine posljednju počast prigodom teškog gubitka.

Sakupljeni ovdje vijećnici kličemo ovdje tužnim glasom: Mili pokojniče, lahka Ti bila domača žrka, koju si kroz čieli svoj život tako žudio ljubio, Tvojoi plemenitoj duši neka bude Svevišnji blag i milostiv, da sretio prispjeje onamo gdje sije ljepše sunce, gdje rumeni ljevša-zora, a Tvojoi ucviljenoj obitelji i svojoj izraza ovime najiskreniju sućut u ime svojih obćinara. Predsjednik upravnog vieća obćine. Klana dne 21. studenog 1903. Josip Gauš.

Zabava Hrv. Čitaonice u Kastvu, prošle nedjelje izpala je jako dobro. Naši tamburaši i tamburašice odigrali su baš umjetno nekoliko komada, a naši pjevači odpevali nekoliko pjesama. Postojanim i marljivim vježbanjem, uz vratne učitelje možje se doseći mnogo. Igricu Stjepana Širole »Pomršeni račun« igrare su gospođice Tonica Karlovčić i Marija Grosmanova, te gg. Br. Jurinić, Eug. Grosman i mladi Jelušić na obće zadovoljstvo. Vojnička glasha je upravo razdragala prisutne, izvadjajuć »Hrvatsku ouverturu«, »Hrvatski dom«, i »Domovini i ljubavi«, te dodav svaki put još koji komad. Kod sviranja hrvatske himne »Liepa naša do-

mule, i prihod „Bratovštine“ poboljšao, morati će ona još više ograničiti svoj djelokrug, i podjelivati podpore samo djacima srednjih škola, a i ovim u koliko i kako njoj budu sredstva dopuštala. Dužnost svakog hrvata rodoljuba bila bi, sjetili se pokadšto i naše „Bratovštine“, da ona uz pomoć svoje patriotske djelovanje krieplje, nastaviti i svome prosvjetnome zadatku dostojnije odgovarati.

Od društva i pojedinaca, koji se tekom ove upravne godine sjetit će „Bratovštine“, spominjem ovdje sljedeće:

Prigodom nove godine 1903., darovali su gg.: Vjekoslav Spinčić, profesor i narodni zastupnik 50 K; Vinko Zaničić, župnik u Voloskom, dr. Dinko Trinajstić, odvjetnik u Pazinu, dr. Mate Trinajstić, odvjetnik u Voloskom, dr. Andrija Slanger, odvjetnik u Voloskom i Franjo Matejčić, zemaljski školski nadzornik, svaki po 10 K.

Da proslave uspomenu pok. Ivana Varljenja, posjednika i pomorskog kapetana u Skrbitici, njegovi nasljednici darovale 50 K. — Posujilnica u Voloskom darovala je 100 K. — Posujilnica u Podgrađu darovala je 40 K. — Pokojni Šime Močibob, sveć. ostavio je oporučno 50 K. — Pok. Ivo Velčić, bivši dušobrižnik u Beleju ostavio je oporučno 300 K. — Hrvatska Čitaonica u Kastvu mjesto vijenca na odar svom članu pok. Vjekoslavu Jelusiću Šundriću, darovala je 20 K. — Na imendan Frana Đukić Diratić kod Frana Rubesa u Kastvu sakupljeno 10 K 70 para.

Osim ovih bilo je i drugih dobročinitelja, koji ako i nisu ovdje navedeni, neka isto budu uvjereni, da je njihov dar pripisao na namijenjeno mjesto.

Svima, koji tekom ove upravne godine pripomogoste „Bratovštini“, budu ovdje izrečena najljepša hvala. Živili i slava im! Za podpore molilo je ljetov 51 djaka. u svojoj sjednici dne 14 aprila t. g. odlučio je odbor sljedeće podpore:

a) Sveučilišnim djakom:

- 1. D. J. (Pazin — Beč) . . . 50 K
- 2. I. R. (Trst — Beč) . . . 30
- 3. T. M. (Cres — Beč) . . . 70
- 4. Z. J. (Omišalj — Zagreb) . . . 50
- 5. M. A. (Punat — Zagreb) . . . 50
- 6. V. F. (Vrhnik — Zagreb) . . . 50
- 7. V. P. (Vrhnik — Zagreb) . . . 50
- 8. K. A. (Dubaišnica — Zagreb) . . . 50
- 9. K. A. (Omišalj — Zagreb) . . . 50
- 10. B. N. (Punat — Zagreb) . . . 50
- 11. P. P. (Vrhnik — Zagreb) . . . 50

Ukupno 550 K

b) Gimnazijalcem:

- 1. J. H. (Kastav — Sušak) . . . 30 K
- 2. K. J. (Dobrinj — Sušak) . . . 20
- 3. Š. I. (Dobrinj — Pulj) . . . 20
- 4. K. L. (Medulin — Sušak) . . . 25
- 5. K. A. (Medulin — Pazin) . . . 25
- 6. V. D. (Kastav — Zagreb) . . . 30
- 7. R. J. (Vodica — Sušak) . . . 40
- 8. G. I. (Srdoči — Sušak) . . . 40
- 9. Z. V. (Veprinac — Sušak) . . . 40
- 10. T. T. (Omišalj — Sušak) . . . 30
- 11. K. J. (Omišalj — Sušak) . . . 30
- 12. G. N. (Omišalj — Sušak) . . . 30
- 13. F. I. (Boljun — Sušak) . . . 30
- 14. Z. N. (Omišalj — Sušak) . . . 20
- 15. M. D. (Kastav — Sušak) . . . 30
- 16. M. I. (Zamet — Sušak) . . . 20
- 17. I. M. (Mošćenica — Sušak) . . . 25
- 18. A. P. (Omišalj — Sušak) . . . 20

Ukupno 505 K

c) Učeniku delavske škole u Kastvu:

- 1. Z. S. (Sušak — Kastav) . . . 20 K
- Svega ukupno podijeljeno je dakle 1075 K
- Osim toga dala je „Bratovština“ Dječkom pripomoćnom društvu u Pazinu podporu u iznosu od 533 K 57 p. Tim je ove godine bilo razdijeljeno u podpore ukupno 1608 K 57 p.
- Od svog postanka do danas razdijelila je „Bratovština“ u podpore K 24.440-35. Cielokupna glavnica „Bratovštine“ iznaša danas 27.444 K 84 para, i prema tomu povećala se je ove upravne godine za 11 K 46 para. U sjednici od dne 14.

aprila te godine obećao je odbor Ivanu Kirinciću u iz. Dobrinja: davati mjesečnih 10 K ili godišnjih 100 K za cijelo trajanje nauka njegovog sina Jojpa, učenika III. gimnaz. razreda pod uvjetom, da isti tako dobivenu svotu bez kamata povrati „Bratovštini“ čim mu taj sin nauke svrsi. Dotični ugovor pripisan društvu, glasi pako na 12 K mjesečno ili godišnjih 120 K, a providjen je njegovim podpisom i su-podpisan dobrim garantom, zato je odbor i na to pristao.

Jedan dobrotvor, koji neće da bude imenovan, dao je prošle godine jednom našem vrijednom mladiću na naukah 400 K podpore pod uvjetom, da jih dotični povrati „Bratovštini“ čim navršiv studije, bude to u stanju. Živio dobrotvor!

Prema zaključku posljednje glavne skupštine dignuti su novci sa riečke štedionice i uloženi drugamo, gdje nose veće kamate.

Zaključujem ovo kratko izvješće sa željom, da bratovština buduće godine bolje napreduje. Dao Bog!

M. Šepić, tajnik.

Predsjednik pita, dali imade tko što opaziti na gornje izvješće i pošto se nitko neoglasio, daje ga na glasovanje te bude primito.

(Konac slijedi).

Izkaz prinosa stiglih na Ravnateljstvo dražbe sv. Cirila i Metoda za Istru u mjesecu veljači 1903.

Za mjesec ožujak:

- Uprava „Banovca — Petrinja“ prinosa . . . 5-60
- Veleč. gosp. Mužina Mih. Dubašnica sabranih na piru Lukacića i Seguljičeve . . . 6-
- Uprava „Glasa Naroda“ Zagreb prinosa . . . 2-88
- Uprava „Obzora“ Dionička tiskara Zagreb prinosa . . . 889-55
- Čitaonica u Starigradu uniših na plesu na 21. februara . . . 200-
- Gosp. Petar Vranković i Ivan Karaman pravnik Beč svoje prinose za ožujak . . . 4-
- Prof. Ivan Milčetić — Vazrazdih svojih . . . 10-
- a od varaždinske štedione poklonjenih . . . 20-
- Uprava „Agr. Tagblatta“ Zagreb . . . 49-20
- Gosp. Ivan Rabar ravn. gimn. u Osijeku skupio u Razgovoru ugodnom uspomenu pokoj. prijatelja Vil. pl. Matenška . . . 16-68
- isti gosp. darovanih od učiteljs. zbora kr. vel. gimn. u Osijeku mjesto vijenca na odar svog pok. druga prof. Mil. Kovatića . . . 22-
- Gosp. Frane Skalamera — Berseč sabranih na piru Ivana Franković i Marije Galović Perišić dne 19/9 . . . 10-36
- Uprava „Edinost“ — Trst podarenih od gosp. Svegeļj kurata iz Karij . . . 2-90
- Gosp. Ivan Rabar ravn. gim. Osijek sakupljenih u Razgovoru u. n. sl. u spomen pokojnih Darebnoga i Kovatića . . . 14-
- Gđja. Pavica Marčelja — Galović učiteljica: Klana dostavlja sabranih medju kolegama i nekojim učenicima prigodom sprovala pok. supruge gosp. nadučitelja Vinka Šepića mjesto vijenca na njen odar . . . 15-
- Upravno vieće občine Klana dne 12. istoga mj. darovalo drušbi na mjesto vijenca na odar pok. Ružice Šepićsupruge učit. g. Vinka Šepića . . . 50-
- Gosp. Mihovio Škorec, odv. kandidat — Zadar prinose stigle na upravu „Hrvat. Krune“ . . . 41-50
- Podružnica u Cprilju prigodom II. red. glavne skupštine sabranih u selu Sorgi . . . 16-02
- Prihodarski ured vlastelinstva valpovačkog kao utemeljitelji prinosa presv. gosp. grofa Rudolfa Norvmana Ehrenfelskoga . . . 200-
- Uprava „Nar. Novina“ . . .

- Zagreb prinosa do uključivo 18. o. mj. . . . 286-30
- Uprava „Obzora“ — Dionička tiskara — Zagreb prinosa . . . 765-63
- Muška podružnica Kastav . . . 16-60
- Ženska podružnica Poljana čisti prinosa od zabave priredjene od mužke i ženske podružnice u Veprinac dne 19/9 . . . 45-
- Administracija „Hrvatske“ Zagreb prinosa . . . 3000-
- Petrinjska štedionica usljed zaključka njezine glavne skupštine od 3. o. mj. . . . 40-
- Podružnica Mošćenice članarine i darova . . . 47-02
- Podružnica u Slunu članarine i darova . . . 61-
- Belovarska štedionica daruje . . . 50-
- Gosp. Ivan Karaman pravnik Beč svoje prinose za ožujak i travanj . . . 4-
- Administracija „Agr. Tagblatta“ prinosa . . . 88-10
- Uprava „Naše Sloge“ Pulj prinosa . . . 59-66
- Plesna zabava hrv. omladine na Rieci i Susaku . . . 3000-
- Istarska posujilnica — podružna. Pazin pripojilje polovine prinosa sabranog dne 29/9. tek. god. u Zagrebu na skupštini „hrv. stranke prava“ pripadajuću drušbi . . . 208-18
- kojoj dodaje gosp. Dr. D. Trinajstić svojih . . . 4-82

Br. 3655. Pazin, 30. septembra 1903.

Oglas natječaja.

Razpisuje se natječaj na sistemizirana mjesta 1 občinskog nadredara i 3 mjestno-redarstvenih stražara u Pazinu, prvo sa godišnjom plaćom od 900 (devetsto) kruna, a ostala sa godišnjom plaćom od 720 (sedamsto dvadeset) kruna, izplativim iz občinske blagajne u mjesečnih postecipatnih obrocih. Toli nadredar, koji redari dobiju kod nastupa službe odjeću (službeni odoru) u naravi, a sljedećih godina prvi 100 kruna, a ostali 80 kruna godišnjim za nabavu iste.

Molitelji će imati dokazati, ako su već bili namješteni i dobro vršili redarstvenu, dotično vojničku službu, imaju

Hrvatski specialitet!

jest jedna vrst najboljeg pamučnog platna izvrsna za rublje i sve kućne potrebe.

Platno je 84 cm. široko i sadržava 23 mtr. (30 starih rifa). Za dobru vrst i trajnost jamčim.

Komad stoji K 15 — i na zalih imade uvijek do 1000 komada.

Jedino za dobiti u Hrvatskoj kod

FRAN SARIDJA, Zagreb, Ilica 39.

Putnici u Ameriku!

CUNARD LINE

prevažava putnike između TRSTA—NOVI-YORK i natrag

brzim parobrodom „AURANA“ sa 1200 mjesta III. razreda i sa 300 salon-mjesta II. razreda sa kabinama — i brzim parobrodom „CARPATHIA“ sa 2000 mjesta III. razreda i sa 400 salon-mjesta II. razreda sa kabinama.

Cijena putne karte iz svake luke u Dalmaciji i Istri preko Trsta u Novi-York

ujedno — počamši sa dnevom ukrcanja u TRSTU — sa hranom, vinom, i čitavom poslužbom stoji:

III. razred — za osobu 180 K.

Putnici valja da se prijave na vrijeme i odmah pismeno ili brzojavno to poslati će se svakom u budava putna karta za vožnju iz svake dalmatinske i istarske luke u Trst.

Odlazak iz TRSTA:

- „CARPATHIA“ 15. decembra 1903
- „AURANA“ 20. decembra 1903
- „CARPATHIA“ 2. februara 1904
- „AURANA“ 16. februara 1904

Za pobliže obavijesti, putne karte, prijevaze za druge navedene luke i željezničke postaje iz Nova-Yorka u unutrašnje gradove Saveznih država Sjeverne Amerike, obratiti se na Glavno zastupstvo za Austriju Schröder & Co. — Trst

Via Carlo Ghega br. 8, I. kat.

Naslov za brzojave: SCHRODERO - TRST.

bili kriepkoga zdravlja i mužerns dobe, te poznavati hrvatski ili slovenski jezik u rieči i pismu, a po mogućnosti i talijanski u rieči.

Molbe neka se šalju ovomu občinskom glavarstvu do 30. novembra ove godine.

Občinski glavar:

Dr. Š. Kurelić.

Oglas.

Prodajem kuću, više čestica oranice, šume i pašnjake u mjestu Bujevića (Plase). Tko bi želio kupiti česticu po česticu ili sve, neka se javi pismeno, koji bi dan mogao doći, da sklopimo pogodbu. Popuštam 15% od vrijednosti.

Cetina Mate
Breza 19. p. Kastav.

Marko Zović

brojački majstor

u PAZINU polag hrv. ljekarne.

preporuča se p. n. občinstvu, posebice veleč. gg.: svećenicima, činovnikom, učiteljima itd., za ugotavljanje mužkih odjela po najnovijoj modi. Držim obilatan zalih raznih tkanina iz prvih troma. Imajuć u mojoj radionici radnika najbolje vrsti, to sam u ugodnom stanju udovoljiti svakom zahtjevu mojih poštovanih mušterija. Primam naručbe iz okolice po točnoj mjeri bez pokušaja (probe). Imam u zalih gotovih haveloka i ostale robe uz primjerene cijene, bez bojazni utakmica. Dajem i na obročno odplaćivanje uz dobru jamčevinu.

Prvo slovensko skladište pokućstva!

ANTONA ČERNIGOJ

TRST

Via di Piazza vecchia 1, u kući Maronzi, podružnica stolarske zadruge u Gorici.

Skladišta u Solkanu - Trstu.

Tvornica sa strojovnim obratom.

Svaka je konkurencija nemoguća, jer je pokušstvo iz prve ruke.

Istarski sabor.

U Puli, 11. studenoga 1903.

Kastavak sjednice.

Predsjednik otvori opet sjednicu u 5 sati po podne.

Osiguranje proti tući.

Predsjednik javlja, da je primio od odbora za osiguranje proti tući molbu, koju upućuje financijskom odboru.

Željezničke postaje.

Izviestitelj Zarotti izvješćuje o molbi občine Oprtlj za gradnju ceste od Oprtlja do željezničke postaje sa predlogom, da se molba odbije, i jer je zem. odbor izjavio, da je pripravan sagraditi željeznu cestu čim bude podignuta postajica u Oprtlju na redovitu postaju i z. da se malozi zem. odboru, da bi izposlovao od ministarstva željeznica podignuće postajice u Oprtlju na redovitu postaju, pa da se zatim sagradi vozna cesta od Oprtlja do postaje.

Zast. Dr. M. Trinajstić reče kod tog predmeta:

Visoki sabor! Od časa, kad se počelo govoriti i razpravljati o gradnji jedne željeznice u Istri, pa sve do danas, vuče se kao crvena nit mnogo neprilika i nezgoda, s kojima se je to pitanje provelo. Najprije dala se gradnja nekom željezničkom društvu, koje je to ustupilo drugom, ovo pak trećem. Iza toga, kad se pak počelo graditi, bilo je svakojakih zgoda i nezgoda tako, da su se primjereć i nasipi rušili ili da ih je voda podrovala. Kad se pak počelo voziti, nisu vlakovi mogli napried radi prevelikih strmina ili radi jake bure.

Jedna od takvih neprilika je i ta, da su se sagradile tako male postaje, da iste ne odgovaraju potrebam. Ipak mislim, kad se već radi o povećanju jedne takve postaje, da bi se prije nego li u Oprtlju, imalo dati prednost postaji na Livadah. Tko je vidio kraj, gdje leži Oprtlj, zna, da je to dolina u takvom položaju, da na tu postaju nemogu doći ni oni stanovnici s briega, ni oni iz doline. U mnogo boljem položaju je postaja na Livadah, jer se tamo stiču ceste s triju krajeva tako, da će sva trgovina, koja će se razviti prije ili poslije, imati baš središte na Livadah. Znam, da je bila podnešana molba na ministarstvo, da bi se na Livadah ustrojilo pravu postaju. Ta je molba providjena s mnogo podpisa i preporučena po zemaljskom odboru, koji se je povoljno o njoj izrazio. Mislim dakle, da nije zemaljski odbor mogao preporučiti i drugu koju molbu u tom smjeru, jer znamo kako je ministarstvo štedljivo u željeznicah, pa mislim, da nebi privolilo na nijedan način, da se dvie postaje tako blizu povećaju. Zato smo mi s ove strane visoke kuće zato, da se takova postaja mjesto u Oprtlju, ustroji na Livadah.

Prisjednik Tomasi reče, da je zemaljski odbor potrošio milijun kruna preko proračuna i da mora nastojati, da se molbi Oprtlja zadovolji. Što se tiče postaje na Livadah, zem. odbor moći će odnosnu molbu poduprijeti u koliko se nebi protivila proširenju postaje u Oprtlju. On je u tom pogledu učinio potrebite korake i u Beču te preporuča vladinom komesaru, koji je ujedno željeznički izviestitelj, da bi ovo pitanje podupro.

Vladin zastupnik odgovara, da bijahće do sada najveća zaprieka pomnjanje ceste. On se nada, pošto imamo sada izjavu zem. odbora, da će se graditi onu cestu, da će i vlada molbama zadovoljiti koli Oprtlju, toli Livadam.

Zast. Dr. M. Trinajstić oslanjajući se na izjavu vladinog zastupnika, stavlja formalan predlog, da se podigne i postajica na Livadah na redovitu postaju.

Zast. Linginja podupire predlog zast. Trinajstića.

Izviestitelj Zarotti protiv se dodatku zast. Trinajstića.

Zast. Trinajstić stavi prešni predlog radi postaje na Livadah. Prešnost je primljena.

Prisjednik Tomasi se neprotivi predlogu, samo, da se tim nenaškodi Oprtlju.

Glasuje se najprije o postaji u Oprtlju pak na Livadah, te bijahu oba predloga jednoglasno prihvaćena.

Proračuni zem. agrarne zaklade za god. 1903. i 1904.

Predsjednik priobći, da su k ovoj točki dnevnoga reda podnesli zastupnici Spinčić i Andrijić predloge, koje čita u talijanskom prevodu i koji glase: Vis. sabor, nek izvali odlučiti: Poziva se c. k. vlada:

1. da se, popuniv jur ustrojena mjesta putujućih poljodjelskih učitelja, pomožni broj istih tako, da bude u svakom političkom kotaru jedan takav, ili u obće izviestitelj za poljodjelske stvari;

2. da se mjesta putujućih poljodjelskih učitelja odnosno kotarskih poljodjelskih izviestitelja proglaše stalnima;

3. da podupre mladiće, koji bi se htjeli izobraziti za takove učitelje ili izviestitelje.

(Slede podpisi).

Visoki sabor neka izvoli zaključiti:

Naredjuje se upravi zemaljskog kulturnog vieća da, od proračunanih K 300 za razdavanje pučkih poljodjelskih djela, izdade K 150 za predbroju na 75 primjeraka lista »Pučki Prijatelj« izlazećeg u Krku, da bude preko godine 1904 redovito odašiljan na 75 siromašnih poljodjelaca hrvatske narodnosti u Istri, koje će označiti predsjedništva kotarskih gospodarskih zadruga.

Pula 11. novembra 1903.

Andrijić.

Visoki sabor neka izvoli zaključiti:

Poziva se c. k. vlada, da naredi c. kr. kot. političkoj oblasti u Lošinj, neka ne bude tjesnogrudna pri uporabi ustanove § 1 zakona 18. novembra 1882, br. 28, preinačenog zakonom 16. junija 1888, br. 22, već da, na zamolbu pojedinih občinskih glavarstva sa otoka Krka, bez daljnjih poteškoća dozvoli zatiranje zeceva na onom otoku i u vrijeme lovestaje.

Ovaj zaključak ima zemaljski odbor saobćiti c. k. vladi.

Pula 11. novembra 1903.

Andrijić.

Izviestitelj Marchetti pročita izvieće agrarnog odbora. Zast. Davanzo reče kod glavne razprave, da treba osloboditi seljake iz ruku pivjaca; za to mu je drago da zemaljski odbor dobavlja modru galicu, te bi želio da isti odbor proširi svoj rad, tako n. pr. i na dobavu krmna. Trebalo bi se baviti i pitanjem bračka, koje sad dobavlja Istra iz Štajerske i Hrvatske, za koje je platila do pol milijuna kruna. Moralo bi se nabaviti one pasmine, koje odoljuju suši; podučiti bi se moralo seljake kako se rabi strojeve i ne služiti onim plugom, koj je opjevao Virgil a rabio Cincinat. Valjalo bi poboljšati pravljanje vina i dati na-grade onim, koji proizvajaju najbolje vrsti.

Koli u Trstu, toli ovdje rabe se biela vina iz Štajerske, dočim se na vratih Pule i u zemaljskom zavodu proizvajaju izvrstna biela vina. Svakoj školi valjalo bi dati poljodjelski vrt, barem u onih, koje se ima ustrojiti. (Zast. Kompars: starega imadu, nove nē.) Također na učiteljištu u Kopru valjalo bi se više gledati na poduku u poljodjelstvu. Na vladu bi se imalo uplirati, da ne bude toli tjesnogrudna i dosadljiva u pogledu dieljenja niketine, kao što ni u dieljenju podpora, koje svake godine klaštiri.

U Beču, gdje nije poljodjelska škola toli važna kako kod nas, daje vlada podporu od 150.000 K. Povelila je podporu u Splitu i u Gorici, a glede Poreča ostaje uvijek sa ono 7700 K. Nestavlja ni

upita ni resolucija na i za vladu, koja se bavi samo Bosnom, već to preporuča zem. odboru.

Zast. Spinčić reče u istoj razpravi: Visoki sabor! Prije svega najsrdačnije se zahvaljujem momu predgovorniku, pošt. gosp. Davanzo, što je izjavio, da će glasovati za moju resoluciju, koja je također ovdje u razpravi. Hoće li to koristiti ili ne, to će se kasnije vidjeti. Zahvaljujem mu također za to, što je rekao nekoliko toplih riječi za kvarnerske otoke, imenito za Cres.

Bio sam više puta na otocih i uvjerio sam se kako je potrebno, da se tamo pomogne. Mnogi ljudi iz Cresa zaslužili su novaca u tuđem svijetu, pa su, došav kući razkrčili zemljišta i zasadili dok još nije bilo filoksere, loze. Došla je filoksera i uništila mu je sve. Budi mu od moje strane izrečena hvala, a agrarnom vieću preporučam, da učini i za otoke koliko je više moguće.

U mnogom se, ako baš hoćete i za uzdarje slažem sa mojim štovanim predgovornikom, ako i ima stvari, u kojih se s njim neslažem.

Slažem se s njime, da se na put stane livharom kod dobava raznih stvari za živež, osobito kukuрузa.

Slažem se s njime nadalje, da se nastoji čim više, da se poboljšaju i pomnože živine, da ih netreba od drugud kupovati. Slažem se s njim također u tom, da bi agrarno vieće moralo si staviti zadaćom, da se bielo istarsko vino što, više prodaje, jer, kako je gosp. predgovornik opazio, ni u Trstu ni ovdje ne piše to je možda i nebriga naših ljudi, što što to vino nedavaju u gostione, jer odakla smo mi ovdje u jednoj gostioni naručili bielo domaće vino, od onda se amo tamo prodaje. Slažem se nadalje s njime glede školskih vrtova, i to je moj predlog, koga ću učiniti kod školskog proračuna. Nismo ho od onih, koji bi prigovarali, da država čini previše za Goricu ili za Dalmaciju, ili pak u drugoj poli za Bosnu-Hercegovinu, nego velimo, da treba i za nas nešto više učiniti.

Nešto se čini, ali to je veoma malo; moglo bi se dati bar dvostruko ili trostruko, osobito obzirom na to, što je naša zemlja bila zapuštena kroz stoljeća, da se bar sada nadoknadi, što se zanemarilo u mnogo i mnogo godina.

Slažem se s g. predgovornikom u mnogih stvarih, ali u jednoj se neslažem, da bi naime sl. zemaljskom odboru ili čak predsjedniku kulturnog i agrarnog vieća izrekao zahvalu, jer znamo, da to kulturno vieće, ili agrarno, u agrarnih stvarih za naš narod premalo čini, te da se i u tjera politika.

U tom jedinom se neslažem, ali nadam se, ako budemo tako dalje išli, kako je počeo g. predgovornik, da će možda i na čelo agrarnog vieća doći drugi čovjek i to vieće i u to vieće drugi ljudi, pa da će se onda raditi bez razlike za narodnost, za jednu i drugu; da obje narodnosti mogu napredovati.

Polazeći na sam proračun, opaziti ću samo nekoliko rieči. Prije svega moram opaziti, da ova točka: proračun za god. 1903. bila je već na dnevnom redu u sjednici od 23. prošlog mjeseca i baš pred tom točkom bila je potrgnuta sjednica i onda nije više do sada došla.

Čudno mi je, da je onda taj agrarni odbor predlagao, da se odobri proračun zem. agrarne zaklade za god. 1903. s troškom od 91.500 K i sa jednakim prihodom, i da ustanovljuje prinos pokrajine za god. 1903. sa 40.400 K — čudno mi je to, jer je sada ovaj predlog agrarnog vieća posve drugačiji.

Već sam zemaljski odbor spizao je prinos pokrajine od 40.400 na 30.400 K i to opazkom, da je ono 10.000 K, za koliko je umanjen prinos pokrajine, bez potrebnog, jer su bili odlučeni za izložbu.

Godina se primiće na kraju, izložba se nije mogla držati, dakle ih valja brisati.

Agrarni pak odbor smanjio je tu svotu opet za 10.000 K tako, da je smanjeni prinos pokrajine za agrarnu zakladu na 20.400 K.

Tako je za god. 1903. za god. 1904. bio je agrarni odbor nešto generozniji, naime odlučio je redoviti prinos pokrajine agrarnoj zakladi sa 20.400 K, a osim toga odlučio je daljnjih 700 K kao izvanredni prinos, u komu su također troškovi uprave, te 1270 K za posredovanje za dobavu raznih agrarnih predmeta, kao spravah itd.; za što je moj poštovani predgovornik također pohvalio zemaljski odbor; drugo za podpore, dakle u svemu 27.000 K. K tomu dalo je na dispoziciju zem. vieću, da može dati agrarnom vieću 10.000 K tako da pokrajinski prinos. iznaša 37.600 K.

Još dolazi prinos vlade od kakvih 35.000 K za god. 1904., a za čudo mi je, da ovdje u izvještaju agrarnoga odbora toga ni nespominje. Spominjem to tim više, što agrarno vieće dobiva ukupnu svotu od 72.000 K, a od svega toga naš narod ima veoma malo koristi.

To je također razlog, s kojega ćemo mi s one strane visokog sabora glasovati proti predlogu, da se proračun odobri.

Za to se uslobodijem postaviti i neke predloge, koji su već prije u prievodu pročitan, pa ću ih ja i u hrvatskom jeziku pročitati. (Ovdje čita predloge što smo ih na uvodu probćili).

Kako rekoh bila je zapuštena naša pokrajina, ali u novije vrijeme ipak se nekoliko počelo brinuti, da se poboljša stanje stanovnika pokrajine, imenito time da se podupire poljodjelce, jer je naša pokrajina glavno poljodjelska. Ustrojilo se bilo jedno mjesto putujućeg učitelja, i koliko mi je poznato, bio je jedan učitelj u Trstu pa je zalazio u razne kotare.

Došao je kal kad i u Kastav, jedanput bar bio je i tamo. U novije doba ustrojila su se još neka mjesta, jedno sa sjelom u Buzetu, jedno sa sjelom u Pazinu, a mislim da jedno i u Poreču. Na tom nije nego izreći hvalu onim, koji su to učinili, a to su državne oblasti.

Ali zlo je to, što ta mjesta još ni danas nisu popunjena, naročito ono u Pazinu. Pa ako može zemaljski odbor uzeti činovnike iz kraljevine Italije, mislim da bi i naša vlada mogla uzeti učitelje iz kraljevine Hrvatske i Slavonije, tim više, jer smo u istoj monarhiji pod istom vladarom.

Nu i ta ustrojena mjesta nisu dostatna; jer pomislite si, da onaj putujući u Buzetu ima čielu buzetski kotar, jedan dio porečkog i čielu Voloski; pomislite koliko je tu poteškoća, kakvi su putevi, pa pitajte koliko će puta moći taj učitelj doći u doticaj s ljudima.

Radi toga primamo do znanja, sa zahvalom, da su ustrojena neka mjesta, ali želimo, da se kod svake političke oblasti ustroji jedno mjesto putujućeg učitelja, koji bi bio ujedno i izviestitelj u poljodjelskih poslovih. Ako se može izviestitelja za šume, za škole, za veterinarstvo, za vojničstvo, zašto se imalo izviestitelja i za poljodjelstvo? Čuo sam neku primjetbu, da možda neće toliko toga biti dugo potrebno, jer da neće možda toliko trebati uvijek podučavati ljude, pak da je to samo privremena stvar. Mislim, da će kod poljodjelstva trebati uvijek biti potreban čovjek takav u središtu kotara, da poduču bilo učitelje, bilo ljude po poljih i vinogradih.

Ali još jedno treba spomenuti, visoki sabor, a to je, da bi se ta mjesta morala učiniti stalnima ili definitivnima. Danas su oni, koji su namješteni kao putujući učitelji, namješteni samo privremeno, od danas na sutra, pa mogu izgubiti službu i biti na cesti i oni i eventualno njihova djeca i žene. U takvom slučaju tko će se posvećivati tomu zvanju, kad

nije stano? Ako žandar, ako svaki po-
služnik državni ili pokrajinski ima pravo
na neku mirovinu i dobivaju, ako ostari
ili oboli, kako da se nešto ne učini za
čovjeka, koji je izučio cijelu gimnaziju i
už to poljodjeljsku školu? Dalje treba na-
stojati, da se podupiraju takovi mladići, a
a to je treća točka mog predloga, koji
bi išli učiti gospodarstvo, da mogu svr-
šiti škole i da mogu biti namješteni. Do
sada su jako malo njih išli u gospodarske
škole, jedno, jer nisu imali podpore, a
drugo jer nije bilo službah, gdje bi mo-
gli biti namješteni.

Kad bi se jedanput ustanovila stalna
mjesto, pa kad bi se podupiralo učenike,
koji hoće da uče gospodarstvo, onda bi
se stalno dosta njih dalo na takove nauke
i mi bi imali s vremenom do 5, 6, 10
godina dovoljno gospodarskih učitelja.

Iz svega toga preporučam visokom
saboru, da prihvati moj predlog, a nadam
se, da će visoki sabor glasovati za taj
više, jer se za taj izjavio i moj poštovani
predgovornik g. Davanzo.

Preporučam moj predlog i tim svr-
šavam.

Prijsjednik Tomasi zahvaljuje se
zast. Davanzu na laskavom priznanju,
koje ide više zem. kulturno vieće.

Što se tiče poboljšanja krmaka, veli,
da je odlučilo to vieće uvesti furlansku
pasminu. Žali što vlada ne daje veće
podpore.

Zast. Davanzo veli na to, da su
u Cittanovi rozge tako loše, da ih se nije
moglo saditi. U tom pogledu moralo bi se
bolje paziti, da i ono malo, što se po-
dieljuje, ne bude dano kano za ruglo.

Tim je svršena glavna razprava.

Zast. Andrijičić reče u podrobnoj
razpravi:

Visoki sabore! Ovakov predlog možda
nebi imao smisla u drugom kojem sa-
boru naše države, ali odnošaji po našoj
pokrajini su takovi, da se mora k pro-
računu kulturnog vieća učiniti takav predlog.
U našoj pokrajini su $\frac{1}{2}$ poljodjelaca, od
kojih je ogromna većina hrvatske i slo-
venske narodnosti, i ti imaju pravo, da
se i za njih kulturno vieće zauzima isto
onako, kao i za talijanski dio poljodje-
laca u pokrajini.

Do sada međutim kulturno vieće
posve se malo ili ništa obaziralo na po-
trebe hrvatskih i slovenskih poljodjelaca.
Preporučio sam „Pučki Prijatelj“, jer je
to jedini poljodjeljski list, koji izlazi u
našoj pokrajini našim jezikom, jer su svi
ostali, koliko znam, talijanski.

Premda se ovdje predlaže od vlade i
pokrajine novaca za razprostranjivanje
pučkih knjižica, ipak sam volio preporu-
čiti „Pučki Prijatelj“, ne za to, što ne bi
imala hrvatska ili slovenska književnost
pučkih knjiga, nego za to, što se u po-
ljodjelstvu pojavljuju uvijek nove stvari,
koje može pratiti jedino list, a nikako
knjižica, koja je jedanput za uvijek tiskana.

Postavio sam ovaj predlog naročito
za to, da dajem priliku većini ovog sa-
bora neka pokaže, da je voljna sa svoje
strane podupirati prohibitke i dobrobit ne-
samo talijanskog diela, nego i hrvatskog
i slovenskog diela pučanstva. Ne bude li
pak prihvatila moj predlog, dati će nam
jedan razlog više za to, da tražimo od
visoke vlade, neka za hrvatski i slovenski
dio naroda pokrajine odiedi posve kulturno
vieće. (Opetuje skoro to isto i talijanski.)

Prijsjednik Tomasi protivi se prvim
dvim točkam predloga zast. Spiničića, dočim
pristaje uz treću; odbija predlog zastupnika
Andrijičića glede predplate na „Pučki Pri-
jatelj“.

Zast. Andrijičić obrazlaže drugi svoj
predlog, reče:

Visoki sabore! Pučanstvo otoka Krka
tuži se na veliku množinu zeceva. Obćine
su iznajmile pravo lova stanovitim dru-
žtvima, koje ne love, nego čekaju, dok se
divljač umnoži, da onda od zabave mogu
loviti 1 ili 2 puta na godinu.

Međutim množina zeceva čini štetu
narodu na usjevima i čiepanim lozama,
voćkama itd. Pučanstvo se već više puta
pritužilo oblasti i tražilo, da se uvede pri-
silni lov, pošto unajmitelji nisu htjeli vr-
šiti svoje dužnosti. Unajmitelji doista pla-
ćaju svoju najmóvnu i pripravnici su i
platići štetu, koju razmnožena divljač po-
ljodjelcima nanasa, ali procjena te štete
veoma je otežana, te bi treba, da takovo
procijeneno povjerenstvo s vještacima bude
permanentno. Lanjske godine napokon,
nakon silnih molba, bila je politička oblast
u Lošinju primorana, da uvede prisilni
lov, te je naložila političkoj oblasti u
Krku, da nadje 20 lovaca iz obćine Du-
bašnice. Omišlja i Dobinja, da love 14
dana, pak se ulovio više stotina komada.

Tu istu tužbu dize obćina Druga
Baška i Nova Baška, i za to sam i ja
i upravo svoj predlog, koji glasi — (čita
već poznati predlog, pak opetuje govor
talijanski).

Zast. Davanzo izjavi, da će gla-
sovali za ovaj predlog, koj bijaše također
od sabora prihvaćen.

Promicanje ribarstva

Zast. Andrijičić obrazlaže svoj pred-
log u tom pogledu (priobćen u broju 50
„Naše Sloge“) podnešen sljedećim govo-
rom: Visoki sabore! Mislim, da ne treba
ni trošiti riječi, da se dokáže, kako u na-
šem primorju ribarstvo propada. Pusta
tržišta i ribarnice dokazuju tu žalostnu
činjenicu. Imá nekoliko godina, što je na
naših ribarnicah riedka tuna; lov na lo-
karde je propao, koje su naši primorci
lovili, punili njima kónobe, solili ih i to
im je služilo preko zime kao dobra za-
činba, osobito na postne dane; propao je
lov na sardele koji je bio osobito u
zapadnoj Istri i na Kvarneru. Čuo sam
od pomoraca, da se riedko vidjaju du-
pići, a to nije ništo drugo, nego znak, da
neimaju ovdje hrane.

Ustanove pomorskog ribarstva usta-
novljene su naredbom zajedničkog mini-
starstva trgovine i poljodjelstva s mini-
starstvom unutarnjih posala od 5. pro-
sinca 1884. Po toj naredbi ribarenje u
našoj državi od jedne pomorske milje od
obale pridržano je samo stanovnikom
obale, ali uz jedan uvjet, da oni nemogu
vući trape sa dvie ladje, trape, koje se
vuku i kojima se redom puni utroba, na 8
metara duboko niti u vrijeme od 1.
svibnja do 1. prosinca svake godine. To
pravo lova unutar jedne milje pridržano
je stanovnikom obale tako, da susjedni
ribari, koji bi htjeli u okružju obćine ri-
bariti, nemaju prava dolaziti na jednu
milju k obali. Dok su tako ograničeni
domaći naši ribari, kako postupa naša
vlada s tuđinci? Za sve inozemske ribare
ustanovljena je granica na 4 milje od
obale. Rekoh za sve inozemske ribare,
samo ne talijanske. U ovom, kao i u
svem, uživaju talijanski ribari posebne po-
godnosti od naše države. Granica riba-
renja za talijanske ribare ustanovljena je
na 1 milju od obale. U tom pogledu št
talijanski ribari posve izjednačeni sa do-
maćimi ribari, koji bi želili loviti izvan
svoje obćine.

Istina je, da je našim ribarom dozvo-
ljena uporaba kočé od 1. prosinca do 1.
svibnja dođuce godine, ali jedno ima
malo takovih ribara, koji se tim vrsti ri-
barenja bave, a drugo, upravo u onoj
dobi neima mlađog ploda od riba, te se
ne čini velike štete. Zabranjeno je tom
naredbom loviti tako bezuvjetno bez doz-
vole, koja se dobiva samo u znanstvene
svrhe; dapače pomorska je upravna oblast
ovlaštena s mjesta ukinuti dozvolu ako
vidi, da nestaje riba u moru. Sa svim tim
što je uporaba kočé mnogo štetna, i što
nanaša mnogo štete, mogu bez straha uz-
tvrditi, da ju rabe talijanski ribari. Oni
se dapače usudjuju stupiti sa svojimi spr-
avami i unutar pomorske milje, koji prostor
pripada izključivo stanovnikom obale.

Za silne prekršaje, koje oni čine u
našem moru znati će po osudama
pomorska oblast, a bilo bi osuda i više,
kad bi obalni pazitelji imali načina i sred-
stava, da ribare ulove.

§ 98. ministarske naredbe zahtjeva,
da sve ribarske ladje imaju znak, po
kom se može ustanoviti istovjetnost ladje.
Doista ladje naših ribara nose veliko po-
četno slovo lačkog poglavarstva, komu
pripadaju, i broj, pod kojim se u izkazu
nalaze.

Talijanske ladje nose jedra bojadi-
sana, ali su sve boje učinjene jednolično
i ne mogu služiti za to, da bi po njima
mogli obalni pazitelji izjaviti stalno, da
je taj i taj prekršaj počinila baš ta ladja
a ne druga.

Ti obalni pazitelji obratili su se na
ministarstvo, da bi se propis § 98. naredbe
protegnuo i na talijanske ribare, ako hoće
ribariti u našem moru. Što je odgovorila
mudra Austrija? Našao se neki birokrat,
valjda Niemac, jer primorac, poštenja mi,
nebi na to nikada došao, pak je poslao
obalnim paziteljem veliku hrpu papira i
drugu hrpu olovaka svake boje, pak je
rekao: „Kad budu došli talijanski ribari,
rišite sliku jedra, učinite više takovih
slika, pak ih razdielite među druge obalne
pazitelje; kad budete opazili, da te te
ladje čine kakove prekršaje, znati ćete
njihovu istovjetnost.“ Pazitelji se dakako
nasmijahu mudrosti austrijskog birokrata.

Nego i u drugom pogledu su naši ri-
bari veoma zapostavljeni prema talijan-
skim. Naši domaći ribari, bilo koje na-
rodnosti, jer ovdje se o narodnosti ne
radi, ako hoće, da vrše obrt ribarski, treba
da uzmu obrtni list i da plaćaju obrtninu.
Talijanski ribari otmilju našim kruh, a
nisu dužni plaćati obrtninu i uzeti obrtni-
nicu. Tu se događaja isto, što i s drugim
pomorcima. Imá naših trgovaca, koji idu u
Dalmaciju, a da se prazni ne vraćaju,
uzmu nešto na ladji. Za to treba, da
uzmu obrtnicu, jer da tjeraju time obrt!
U naših lukah talijanski ribari slobodno
prodavaju luk, voće i svašta drugo, a da
nisu dužni plaćati obrtninu.

Bio je slučaj, da je jedan lakav go-
spodar inozemnog broda tražio obrtni list.
Kad je molba došla do financijalne oblasti,
stali su naši birokrati misliti, kako da
rieše to pitanje, pa su naložili tom ino-
strancu, da mora izjaviti, u kojem će
mjestu vršiti obrt. Čovjek taj dakako toga
nije mogao učiniti, jer putuje ladjom od
luke do luke. Ta molba vukla se ne-
koliko mjeseci. Napokon je čovjek došao
k oblasti i povukao svoju molbu natrag,
a i danas još tjera trgovinu, a da ništa
ne plaća.

Radi se o ugovoru, koga ima naša
država ponoviti s Italijom. Mi već sada
osjećamo pomanjkanje riba. Kad bi se
talijanski ribarom ustanovila medja na
4 milje, ne bi se ipak, ako bi i došli u
3 ili 2 milje bližu, usudili doći do jedne
milje, a ne bi ni došlo da raznih sukoba
između naših ribara i talijanskih, koji
su dapače dolazili i na kopno. Nego ima
i domaćih ribara, koji rade na propast ri-
barstvu. Domaći neki ribari bacaju mrežu
i služe se mrežama, koje su zabranjene,
pak bi trebali obalni pazitelji i na nje
paziti. Za to pak je nužno, da se obal-
nim paziteljem dade sredstvo, da mogu
uspješno vršiti svoju dužnost. Mislim, da
bi za to bili najsgodniji maleni parobro-
dići, koji su hitri i kojih bi možda 4 ili
5 bilo dovoljno za čitavu austrijsku obalu
dalmatinsku i istarsku. Svakako treba
nešto učiniti, ili se može s mjesta uki-
nuti institucija obalnih pazitelja.

Treba nadalje naše domaće ribare
poučiti u ribarstvo na način, kako bi
mogli iz njega što više koristiti dobiti. Treba
početi od najprimitivnijih stvari. Još treba
i najnovije ribarske sprave nabaviti, jer
to ne mogu siromašni ribari sami, nego
treba da im ide na ruku država i da po-
dupire privatne ribarske podhvate,

Napokon potrebna je i obkribarbara.
Mi imamo malo domaćih ribara, jer
se ljudi boje posvetiti tomu znanju,
pošto vide, da ih čeka nevolja i
tužna starost. Narod kaže: ribanje — pe-
tljarija. To i je tako. Zato sam postavio
predlog 4. na mjestu, da bi visoka po-
morska oblast čim prije učinila zakladu
za podupiranje siromašnih, obnemoglih
ribara, po prilici, kako za mornare ima
zakladu sv. Nikole, te da globa, koja se
mora za ribarske prekršaje plaćati, teče u
tu zakladu imajući se novu ustrojiti.

(Zatim opetuje skoro isto talijanski.)

Zastupnik Mateo Bartoli reče, da
prva točka predloga spada u medju-
narodno pravo; sva ostala pitanja da
proučavaju predsjednik pomorske vlade i
nadzornik ribarstva u Trstu, te za to nije
shodno, da se već sada što o tom zaključi,
pa predloži, da se ovaj predlog uputi po-
litičko-ekonomnom odboru na proučenje.

Zast. Stanger podopre želje druga
Andrijičića, izražene u predlogu, što je u
razpravi.

Predlog zast. Bartoli-a prihvatila ve-
ćina.

I. Čitanje proračuna za g. 1904.

Prijsjednik priobći izvještaj zem. od-
bora o proračunu za g. 1904.

Zast. Kezalić predloži, da se taj iz-
vještaj predloži posebnom odboru od 7
lica, u kojem bi bila zastupana i manjina.
Predlog pade te izvještaj ide financijal-
nom odboru.

Prijsjednik zaključiti sjednicu u 9 sati
na večer i ureče sljedeću za sutra u 4 sata
po podne.

(Kenack VI. sjednici)

Poslie razprave u predlogu zast. A. n-
drijičića o promicanju ribarstva bijaše
pročitane:

Interpelacije: Zastupnika Co-
stantini-a o proširenju željeznice
postaje u Pazinu; zast. Kompore o
zabrani nadgrobnog spomenika sa slaven-
skim napisom na groblju u Miljah.
(Vidi broj 50 „N. S.“)

Zast. Bubbe o vadenju pieska na
ušću Sdobbe; zast. Laginje o popun-
njenju činovničkih mjesta na poreznom
uredu u Pazinu. (Vidi broj 50.); zastup-
nik Davanzo o lučkom uredu u Citta-
novi; zast. Mandić o zapljeni „N. S.“ u
Puli; te zast. Laginje o zastopavljanju
hrvatskog jezika kod okružnog ureda u
Rovinju. (Vidi broj 50 „N. S.“)

III. sjednica (11)

Prisutni dr. M. Campitelli, vladin za-
stup. A. pl. Fabiani, i 27 zastupnika.

Prijsjednik otvori sjednicu u 4 sata
po podne.

Vareton pročitá zapisnik prediduce
sjednice i na upit predsjednika, da li mu
ima prigovora, dovikne mu zast. Man-
dić: „Nekoristi popravljati!“

O proračunih zemaljske učiteljske za- klade za god. 1903. i 1904.

Izviešćuje zast. Vareton te prima sa-
borska većina oba proračuna bez raz-
prave.

O proračunih zem. školske zaklade za 1903. i 1904.

Izviešćuje zast. Vareton.
Kod glavne razprave uze prvi rieč
zast. Spiničić, koji govori čemo naknadno
donieti.

Zatim se prijavi za rieč zast. Kom-
pare.

Prijsjednik pročitá u talijanskom
prevodu predlog zast. Spiničića od 13
točaka tičući se pučkoga školstva. Taj
govor donieti čemo naknadno.

Izvjestitelj zamoli predsjednika,
da prekine sjednicu na 10 časaka a da se
uzmogne školski odbor dogovoriti glede
pojedinih točaka tog predloga.

U prijašnjih brojevih podkrala se je po
griješku u brojenju sjednica, tako posljednja mora
glasiti VII. itd. Op. Ured.

da povučem natrag svoj predlog, jer da su već odlučujući krugovi izrekli svoje mnijenje u tom pogledu i tako da naš predlog nebi više ništa koristio.

Mislim, da smo mi dužni, kao zastupnici pokrajine, koja najviše trpi zbog vinske klauzule, dati naš glas i dati ga do znanja vladi, i to tim više, što smo čitali ovih dana, da su kod ministarstva izvanjskih posala sakupljaju baruni i knežovi, da se dogovore o tom, kako bi stvorili nove uvjete za produženje trgovačkog ugovora, koje bi se pak predložile na odobrenje parlamentom. Tamo bi vlada već naša mameluka, koji bi glasovali za sve, što bi im predložila.

Pošt. Davanzo opravdava svoj zahtjev, da naime povučem svoj predlog natrag, time, što da je s neke strane opravdana težnja Italije, da se pridrži i nadalje vinski klauzulu, jer da se naših proizvođa godimice sve to više uvažava u Italiji, dočim da pada uvoz talijanskih proizvoda u Austriju svake godine. Ali tim nam ne dokazuje drugo van to, da Italija treba više naše proizvode, nego li mi njene. Italija ne može biti lakho bez nekijih naših proizvoda, kao što je primjerice lies ili drva.

Mi smo, gospodo moja, uvijek žrtva onih silnih fakora, velikih kapitalista i industrijalaca Austrije, koji izvanzaju svoje proizvode u Italiju na račun naših siromašnih vinorodnih pokrajina.

Pošt. g. Davanzo kaže, da se nemamo plašiti uvoza talijanskog vina u našu mornariju, jer da je taj uvoz znatno pao zadnjih godina. On je ipak zaboravio kazati, da je taj uvoz haš prošle godine znatno poskočio, a tko jamči, da je onaj pad hotimičan ili prividan, dok se ne sklopi novi ugovor.

Kako rekoh, zaključak je sabora svakako nuždan proti obnovi vinske klauzule, i to tim više, što su takve zaključke stvorili sabori ne samo vinorodnih zemalja, kao što Dalmacija ili Tirol, već i sabor Moravske, koja nema na tim toliko interesa kao mi. Pošt. Davanzo preporuča, da se mjesto našeg predloga proti vinskoj klauzuli, stvori drugi zaključak, u kojem bi se pozvalo c. k. vladu, da podnese sobom na razpravu zakonsku osnovu proti umjetnom vinu. Ovo je, gospodo moja, posve drugo pitanje, nego li je naš prešni predlog proti vinskoj klauzuli.

Predlog pošt. Davanzo, da se naš prešni predlog upusti agrarnom odboru, neznaci drugo, nego to, da se ga za kopa.

Ostajem dakle kod našeg predloga, da se stvori zaključak, kojim se ima pozvati vladu Njeg. Veličanstva, da kod obnove trgovačkog ugovora sa Italijom neobnovi vinske klauzule u nikakvom obliku.

Zast. Zaroti predloži, da se kao odsteta kod obnove ugovora izključi gorivo drvo i lies za gradnju, čemu se priključe i zast. Davanzo i Mandić, što prihvati i sabor. Ovo pitanje upućuje se agrarnom odboru.

Za bolju svezu među Lošnjom, Suškom i Unijami.

Zast. Vidulich stavi prešni predlog na vladu, kojim se ista poziva, da uvede radi bolje sveze između Lošinja, Suška i Unija novu parobrodarsku plovidbu.

Predlog prima se jednoglasno.

Pozvola za gojdbu koza.

Zast. Splučić sa drugovi stavi predlog, da bi se dozvolilo pučastvu Istre gojiti po 2-4 koze, tamo gdje to nije za kulturu zemlje pogibljivo.

Tajnik Ventrella pročita u talijanskom prevodu taj predlog, kojega smo donieli u 51. broju našega lista.

Predlog se upućuje agrarnom odboru.

Odgovor na upit.

Prisjednik Tomassi odgovara na upit zastupnika Mandića i drugova

glede ceste Sv. Ivan od Sterne-Karobju, da vlada nije bila obćala podporu od 20.000 for., već da je na toliko bilo proračunana gradnja, da je ona svotu uzela pogriješno politička oblast u Poreču i dan zem. odbor nije mirovao u tom pogledu.

Time bijaše izcrpljen dnevni red i predsjednik ureče buduću sjednicu za petak u 3 sata po podne. Svršetak ove u 10 sati na večer.

HRVATI,
kupujte svi papir za pušenje
Družbe sv. Cir. i Met.
za Istru.

Tko se želi obskrbiti pravim
naravnim maslinovim uljem
kao što i svakovrstnim naravnim vinom
neka se obrati na tvrdku
Ant. Trančić, Pola,
Via Marianna br. 7.

Molba
na veleć. gg. dušobrižnike u Istri.
Tražim za svoju kuću slugu i služkinju. Isti, želio bih, da su oženjeni par bez djece. Što se tiče starosti, mogu biti između 30-40 godina, glavino je, da su zdravi, poštini, radini, poslušni i čedni.
Kao rođjenom Primorecu, poznate su mi prilike našeg naroda u Istri; znani, da je pošten, pa da često nema u svojoj kući obstanaka, te se mora svičtom za zarađom potučati. Molim stoga velečasnu gospodu, ako znaju za kojim oženjeni par bez djece, koj bi hito takovu službu primiti, da ga upute na uredništvo „N. S.“, koje bi im uvjete kazalo.
Uz hrvatski pozdrav
pop Ivan Jakovčić,
župnik
u Vel. Grdjevcu kod Bjelovara.

Filijalka
c. kr. priv. anstr. kreditnoga zavoda
za trgovinu i obrt u Trstu.

prima: Uplate u krunama
proti bonima blagajne dostavljena:
sa predobjavom od 4 dana po 2 1/2 %
" " " " " " 3 %
proti pismima za isplatu na ime:
sa predobjavom od 4 dana po 2 1/2 %
" " " " " " 2 1/2 %
" " " " " " 30 " 2 1/2 %

u zlatnim napoleonima proti pismima za isplatu
sa predobjavom od 30 dana po 2 %
" " " " " " 3 m. " 2 1/2 %
" " " " " " 6 " " 2 1/2 %

Za bone blagajne i za pisma za isplatu u krunama, koje su već u prometu, stupa u kriepost nova kamatna ljestvica dne 12. marča, 16. marča, odnosno 7. aprila t. g. po odnosnoj predobjavi.

Kružni odlei u krunama raspoložive
s mjesta, 2% na svaku svotu.

Kruna i napoleoni u tekućem računu: Uvjeti se sklappaju prigodice već prema roku predobjave.

Izdaje doznačnice:
za Beč, Budimpeštu, Brno, Karlove varj, Rijeku, Lavov, Prag, Reichenberg, Tropau, kao također za Zagreb, Arad, Bieleit, Gablonz, Gradac, Sibinj, Inomost, Celovec, Ljubljanu, Linc, Olomuc, Saaz i Solnograd bez traška.

Bavi se kupajom i prodajom divisa, novca i vrijednostnih papira.

Prima uplate odrezaka, izvucenih vrijednostnih kno i uplate svake vrsti.

Daje predajmoyve na Warrants i vrijednosti uz najumjerenije uvjete.

Predajmoyve stvara za dokumente za London, Pariz, Berlin i druge trgovce po vrlo umjerenih uvjetih.

Kreditna pisma izdaje za kojigod trg.

Ulozci u pohranu. Primaju se u pohranu vrijednostni papiri, zlatni i srebrni novac i bankovni papiri. Uvjeti se mogu doznati obrativ se na blagajne zavoda.

Mjenbene naputnice.
Blagajne zavoda uplaćuju mjenbene naputnice talijanske banke u talijanskim lirama ili u krunama po danjem tečaju.

Trst, 8. marča 1902.

Pčelno - vošćene svieće

po kilog K 4.90, u svakoj težini i duljini, iz pravoga, garantirano pčelnoga voska.

Uškrsne svieće iz: gori imenovanog voska, okrašene u reliefu sa zlatom, vošćenim cvietnim lid.	Kg. po K 8-	Vošćeni cvitli, bijeli i bojadisani listi okrašeni s cvietom i zlatom	kg. po K 4.90
Iste okrašene s odjeljivim cvieticama Tamnija lagrima, najljepiji	6-2.40	Svieće za božićno drvo u G bojah	3-
grana	1.20	Svieće i tarce. I. austr. zastav	3-1.40
Svieća za pogrebu po vrlo nizkoj cijeni. Gersheimov stijenj (čilji) i stakla za vječnu luč.		Svieće i tarce. II. talijanski sastav	3-2.40
Preporučam se prečastnom svećenstvu i p. n. oltjinstvu najpozornije.		Vošćeno platno ka oltare, metar.	2-
		Za pravi, čist vosak jamčim sa 2000 KUNA.	
		Isto tako veseli pilotac (stolni) i navadni.	

J. KOPAČ, vošćarica u Gorici.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Ore glasovito i nenadkriljive kapljice sv. Marka upotrebljavaju se za vanjsku i unutarnju porabu: Osobito odstranjuju trganje i katarje po kostih, nogah i rukoh, te izlječe svaku glavobolju. Onedostojivo spasnosno djeluju kod bolesti želuca, oblaštaju katar, umiruju izbacivanje, odklanjaju naduhavanje, boli i grčeve, pospijaju bolju pravu, čiste krv i crieva. Progone velike i male glisite, te sve bolesti od glisat dolazeće. Djeluju izvratno proti hrpavosti i promuklosti. Lieče sve bolesti jetrali i slezene zo koliku i trganje u želućdu. Progone svaku groznicu i sve bolesti od groznice dolazeće. Najbolje je sredstvo proti maternici i mardruze, pa zato nesmjim manjati u nijednoj gradse neka loćno naruče pod naslovom: **Gradska ljekarna, Zagreb.** Stoga pokraj crkve sv. Marka. — Novac neka se šalje napred ili poznoćem. — Manje od jednog tućeta (12 boć) se ne šalje. — Cijena je sljedeća i to franko na svaku poštu: 1 tućet (12 boć) 4 K, 2 tućeta (24 boć) 8 K, 3 tućeta (36 boć) 11 K, 4 tućeta (48 boć) 14.60 K, 5 tućeta (60 boć) 17 K. — Posljedjem listu je izdat priznanica, da ih nije moguće ovdje iskalti, zato navadjam samo imena neke gg. koja su sa osobitim uspjehom potrebivali. **Kapljice sv. Marka** te podponoma odzdravise: Iv. Barandić, učitelj; Janko Kšulj, kr. nadlogar; Stj. Borčić, župnik; Ilija Manić, opanear; Sofija Vukelić, silica; Joze Seljančić, seljak itd. itd.

Utomljena god. 1360. **Gradska ljekarna, Zagreb.**
Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

SLAVONSKA BILJEVINA i pakračke kapljice za želudac

to su dva lieka, koja su si takovom brziom put prokrićla, kao što riedko koje sredstvo. Obadva ora lieka postala su u najkraćem vremenu vanredno obljubljena u narodu. Uzrok da je narod ta sredstva tako brzo zavolio, leži u njihovoj osolitoj vrstnosti i vjeda sigurnom djelovanju.

Slavonska biljevina se rabi proti svakoj vrsti kašlja, pa ma isti još kako zaslanen bio, rabi se osobitim uspjehom proti težkom disanju, hrpavosti u grlu, prosohlji, protiskivanju itd. Ovo što piše Katarina Fuchs iz Mitrovice:

Zurim se saobćiti Vam, da je uspjeh Vaše slavonske biljevine kod moje bolesti upravo sjajan bio. Patila sam već 7 godina na strašnom kašlju i težkom disanju, probala sam već svu moguću sredstva, ali uzalud, dok nisam nadošla na Vašu slavonsku biljevinu, koja mi je zadržala povratila. Od sreća Vam se zahvaljuje Vaša zahvalna Katarina Fuchs.

Pakračke kapljice

su izvannredno sredstvo proti svima bolestima želućda crieva. Bez ovih kapljica nebi smjela biti ni jedna knća. Svakome, koji bud, na kakovoj želudaćnoj boli pati, nemogu ih dosta preporučiti. Grč u želućdu zatvorenost nezrednost stolice, nemar za jelom, žgaravica, zlatna žila, glavobolja odstrane se s ovim sredstvom najsigurnije i najjemeljije.

Treba pisati Petra Vidmarčića u Cazmu i gospodinu učitelju Topolavcu i Orolik zp. Slavovici, što je prvog od 5, a polonjeg od 20-godišnje želudaćne bolesti izlječio. Svakko će dobiti i li od jednog i od drugog za odgovor, da su im samo Pakračke kapljice zadržale povratle.

Sva zahvalna pisma stoje kod mene svakome na uvit. Svraka flasića mora imati limeni zaklopac i na zaklopcu utisnuto: „Ljekarna zlatnom orla Pakrac“. Koje flasiće to nemaju jesu patvorene; koje u interesu svoga zdravlja ne treba nipošto primiti. Cijena im je sljedeća:

Slavonska biljevina 1 boca 1 K 20 h.
Pakračke kapljice 1 " 1. 20 h.

Manje od dvie flasiće ne šaljem, ali ne moraju biti obadvie flasiće od jedne vrsti n. pr. može se naručiti 1 boca Slavonske biljevine i 1 boca Pakračkih kapljica. Šaljem svaki dan poštanskim pouzrećem i zaraćanani za kriepicu, tovarni list i pakovanje, 40 h. Naručbe neka se šalju izravno na ljekarnika **P. Jurišića, u Pakrac, Slavska ulica 5**

Istarska Posujilnica u Puli.

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadružnih dielova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član iste, te plaća od istoga 4 1/2 % kamata čisto bez itakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez predhodnog odkaza, iznose do 400 K uz odkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odkaz od 14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod uložjenja suglasno ustanovio veći ili manji rok za odkaz.

Zajmoyve (posude) daje samo zadrugarem, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9-12 sati pr. p. i 3-7 sati po podne; u nedjelju i blagdana osim julija i augusta mjeseca od 9-12 prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Via Giullia br. 5, prizemno lievo, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

Podružnici sv. Cir. i Met. u Pali
darovaše r. ruke g. blagajnika:
G. Tome Soldatić, sv. Lovreć-Paz. Perini,
1 K, Tončić Petar, Pula 1 K.

Podružnici sv. Cir. i Met. u Berna
darovaše 10 K 59 h sabranih u veselom
društvu (8 K 20 h) te za izpušene "Damen-
cigarette (2 K 32 h), koji iznos bje odposlan
direktno družbi u Opatiju.

Izkaz prinosa stiglih na Ravna-
teljstvo družbe sv. Cirila i Metoda za
Istru u mjesecu voljači 1903.

Za mjesec travanj:	
— Uprava "Podravca" Virje	40—
— "Podružnica" Mihotići — članarine od god. 1902.	—92
— Gosp. Gustav Modrušan, ljekarik u Karlovcu sabranih na komersu u "Zorin domu"	50—
— Gosp. Flegar, župnik u Šušnjevi	160—
— Podružn. žen. Mošćenice podarenih od gosp. N. N.	5—
— Gosp. Šime Kvir, Kozulić — M. Lošinj preostatak od zabave priredjene dne 19.	168—
— Obća stredovna predumova odbora zadruga u Varaždinu daruje	100—
— Stedna i predumovna zadruga za grad i kotar Sisak daruje	30—
— Administracija "Agr. Tagblatta" prinosa	104—
— Uprava "Glasa Naroda" — Zagreb prinosa	11-88
— Uprava "Hrvata" Gospić prinosa	25-02
— ista uprava opet	27-49
— ista opet	10—
— Gđa. J. i H. Josina — Zagreb prigodom ujedinenja hrv. oporbe mjesto brzojav. podzrava	4—
— Uprava "Hrvata" Gospić	15-88
— Gosp. Hinko Javand — Zagreb mjesto vienca na odar pok. mu nekakinje	10—
— Uprava "Edinosti" — Trst poslanih od gosp. Mate Bogdanovića iz Šibenika u spomen pok. Milhovila Trudna u Trstu	25—
— Gđa. Ida Pošćić predaje čistog prihoda od zabave: mužke podružn. u Voloskani dne 6. siečnja 1903. (K 45-38) plesa ženske podružnice u Voloskom dne 14. veljače 1903. (K 138-84) te izleta na Rieku dne 27. 1903. (K 10-70) ukupno	194-92
— Odbor građana i sveučilišnih građana za priredjenje zabave u korist Družbe sv. Cir. i Met. u Zagrebu	6252-67
— Nasljednici pok. Ivana Varljen pom. kap. posjednika u Skrbčić i bivšeg višegodišnjeg obć. savjet. u Voloskom za počastili mu uspomenu daruju	100—
— Gosp. Ivan Laeh, Karlovac sabranih prigodom pira dne 19. u kući pl. Bartolić	18-10
— Veleć. Dr. Kv. Bonifacić — Krk šalje sabranih od gosp. Ljudevita Sučić i M. Polonijo po K 2, svojih 6 a K 2 razno	12—
— Ženska podružn. Volosko predaje članarine za pr. god.	130-40
— Ženska podružn. Mihotići pošilje	90—
— Gdična Marija Miletić umirov. učiteljica Zagreb predaje osobno po njoj sabranih	101-90
— Ženska podružnica Kastav članarine	60-50
— Uprava "Nar. Novina" — Zagreb prinosa do 27.	309-10
— Gosp. Fr. Beniger — Sv. Matej sabranih u veselom društvu kod čaše vina na vazm. blagdan	1-96
— Ženska podružnica u Dubašnici članarine za pr. godinu	10-70
— Stedovno predumovno društvo I. o. činov. zadruga A. U. M. u Petrinji sabranih u društveno škralnici dosada	100—
— Veleć. gosp. Ant. Polesi župnik — Kostrena predaje sabranih u društvu prigodom krstika	6—
— Gosp. Ladislav Tonković, ka-	

pelan u Slumu sabrao na predlog gosp. Fr. Flego u malom društvu prijatelja i svećenika mjesto vienca na odar pok. Mata Sverka iz Klenovšćaka 26-13

Za Ravnateljstvo Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru
Dr. Fabianić,
blagajnik.

Listnica uredništva i uprave.

Članak: Istra i stoge medju Hrvatima i Talijanima, "Pacuharije", dopisi iz Cresa, Nerezina, iz Gorice, Podgrada te ostali, koji nisu danas priobdeni, sliede u budućem broju, kojemu ćemo dodati prilog celi arak.

Na svršeku smo godine, te oprimjemo sve one duznike, koji su nedavno primili opomene, da podmiru predplatu za tokuću godinu, jer ćemo njih inače brisati.

U ime predplate pripislaše do 31. novembra t. g., i to:

Do 31. decembra 1903.

— Grubišić Mate (postorina). Jurković Marko pok. Ivana, Poskulin. Šisković-Dragulin, Črnikal (do 31. oktobra 1904.) Turak Ante, Kopar. Pavlečić Marko, Lovran. Antonac Petar, Oprtalj. Grunt Franjo, Novaki (do 30./6. 1904.) Sebelić Mate, Ližnjan. Jurčina Mate, Premantura. Diković Martin, Pula. Ilić Vinko, Cres. Pertot dr. Just, Trst. Kostečka Josip, kapelan Zettwing (do 30./6. 1904.) Nežić Ivah, učitelj Livade (do 31./12. 1904.) Ferenac Petar, Livade. Magošić Mate, Poljica. Golac Štepan, Congrad (do 31./5. 1904.) Jerko Ivan, župeupravitelj. Štinjan. Gabričić Ivan, Gorica. Mišan Ante, Kanfanar. Slavoj Jenko, Podgrad (do 31./12. 1904.) Hrly pop Ferdo, sv. Lovreć. Načinović Anton i Nočinović Petar (po g. Stihović) Dračevac. Flego Antun, Vodnjan. Volarić pop Ivan, Duga Baska. Lenac Ivan, Zamet. Soldatić Blaž, Lubenica (do 31./12. 1904.)	
--	--

Basne.

V.
Golubi i orao.

Mogući kralju — da si nam zdravo!
Bieda velika k tebi nas goni;
Sve ćemo tebi pričati pravo.
I s vrata nam ljutoj nedruga skloni. —

Svaki dan jastrež — proždorna hala —
U golubinjak k nam doleti,
Mnogih nam krutih zadoje jala
Skončaj s njega nam naskoro prieti. —

Gnjezda nam ruši, dječju nam davi,
Danak svaki nas muči i kani, —
Mogući kralju! svoju moć javi
I s vrata nam ljutoj nedruga skloni. —

Golubi tako pričahu vjerno
Oru jade u svojoj tjeskoći,
Jednako pred njim stajahu smjerno,
Stalni da će im pomoć nadoci. —

"Doći ću" — orđ odvratil njima
"Danas prije no sunašce pane,
"Vidjeti želim koji vas ima,
"Dali krvave još su vam rane."

"Vlastništvo — znajte — uvijek ste moje,
"Moja milost vas štóje i cieni,
"Sad se u dvore vratite svoje
"Sjajnu večeru spremite meni."

Nelom što sunce za goru sjede
U golubinjak orđ doleti,
Večeru skromnu nehtjede da jede
Jatu ovako zagrimi kleti.

Gdje vam je jastrež? bar da ga vidim!
Ciele zahman već čekam ga sate —
Nesretni! laži vaših se štjdim
Kojim kralja svog varati znate. —

Suho to zrnje? — klasje? te smietli do
Zar tom večerom da me se časti?
Hinci ste — za to morale mrieti
Svi do jednoga morate pasti.

Orao reče — na jatu rinu —
Nasta vapaj, užasno klanje,
Prije no zora opeta sinu
Svim smrt nevine zaklopi klanje. —

Orđ je tako jedite noći
Zado goičom toliko rana
Koliko nebj je jastrebu moći
Da im zadade čitavih dana. —

Ludo je brate — treba li znati —
Nedrug kada te muči i tlači,
Opet nedruga u pomoć zvati,
Koj je od prvog veći i jači. —

Nadan Zorin.

Br. 1073.

Oglas natječaja.

Usljed zaključka prihvaćenoga od občinskoga zastupstva dne 20. novembra t. g. otvara se natječaj za občinskoga liečnika u Barbanu uz godišnju plaću od K 2000. isplativih iz občinske blagajne u mjesječnih obrocih.

- Potajući uvjeti službe jesu sliedeći:
1. Natječatelj treba do pozna hrvatski jezik;
 2. za vizitu, obavljenu u kući liečnika, odučeno je 50 fil., a u kući bolesnika, bilo u mjestu bilo izvan u obsegu od 4 km., 2 K. Udaljenija mjesta od 4 km. isto 2 K, nu' moraju na svoje troške liečnika odvesti i dovesti ili mu isto nadoplatiti.
 3. Da imade vlastita, već prema okolnostima, ljekarnu.
 4. Imade badava liečili siromaba, a voznija biti će isplaćena iz obć. blagajne više od 4 km. Natječatelj za otvoreno mjesto mogu podneti svoje dokumentirane molbenice kod podpisnoga do 20. t. mj.

Glavarstvo obćine

Barban, dne 1. prosinca 1903.

Naećnik:
Malabotich.

Br. 1073.

Natječaj.

Usljed zaključka, prihvaćenog od občinskoga zastupstva u sjednici od 20. pr. mj. otvara se natječaj za občinskog primlju (balbicu) za Barban uz god. plaću od 160 K isplativih iz občinske blagajne u mjesječnih obrocih.

Istarska Posujilnica u Puli.

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadrughih diełova jedan ili više po kruna 20.
Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te plaća od istoga 4 1/2% kamata čisto bez ikakvog odbitka.
Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez predhodnog otkaza, iznose do 400 K uz otkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz otkaz od 14 dana a tako i veće iznosne ako se nije kod uložanja suglasno ustanovio veći ili manji rok za otkaz.
Zajmovo (posnde) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.
Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati po podne; u neobjelju i blagdane osim julija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.
Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno lievo, gdje se dobivaju publice informacije.
Ravnateljstvo.

Putnici u Ameriku!

CUNARD LINE

prevažava putnike izmedju **TRSTA—NOVI-YORK** i natrag
brzim parobrodom „**AURANIA**“ sa 1200 mjesta III. razreda i sa 300 salon-
mjesta II. razreda sa kabinama — i brzim parobrodom „**CARPATHIA**“ sa
2000 mjesta III. razreda i sa 400 salon-mjesta II. razreda sa kabinama.

Cijena putne karte iz svake luke u Dalmaciji i Istri
preko Trsta u Novi-York

ujedno — počamsi sa dnevom ukrcaja u TRSTU — sa hranom, vinom,
i čitavom poslužbom stoji:

III. razred — za osobu 180 K.

Putnici mogu kupiti ove putne karte kod Lloydovih agentura u svit: Lučak Istra i Dalmacija — u Bizanz plao samo kod g. Petra Pepovića.

Odlazak iz TRSTA:

„**CARPATHIA**“ 15. decembra 1903 „**CARPATHIA**“ 2. februara 1904
„**AURANIA**“ 29. decembra 1903 „**AURANIA**“ 16. februara 1904

Za publice obavjesti, putne karte, priljevoze za drugo nazgodno luko i željeznička postaje iz Nova-Yorka u unutrašnje gradove Savoznih država Sjeverna Amerike, obratiti se na

Glavno zastupstvo za Austriju **Schröder & Co. - Trst**

Via Carlo Ghega br. 8, I. kat.

Naslov za brojave: **SCHROEDERCO.—TRST.**

Natječateljice za otvoreno mjesto mogu podneti svoje dokumentirane molbenice kod podpisajuećega do 20. t. mj.

Glavarstvo obćine

BARBAN, dne 1. prosinca 1903.

Naećnik:

Malabotich.

HRVATI,
kupujte svi papir za pušenje
Družbe sv. Cir. i Met.
za Istru.

Prvo slovensko skladište pokuštva!

ANTONA ČERNIGOJ

TRST

Via di Piazza vecchia 1, u kući Narenzi,
podružnica stoljarste zadrage u Gorici.

Skladišta u Solkanu - Trstu.

Tvornica sa strojevnim obratom.

Svaka je konkurencija nemoguća,
jer je pokuštvo iz prve ruke.

Tko se želi obkribiti pravim

naravnim maslinovim uljem

kao što i svakovrstnim naravnim vinom
neka se obrati na tvrđku

Ant. Tranfić, Pola,
Via Mariana br. 7.